

ADVANCED
SOCIAL
TECHNOLOGIES

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

*«ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ԾՐԱԳԻՐ*

**ԱՌԱՋԱԴԵՄ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ
ՀԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ**

Երևան, Հայաստան

2010

Ծրագրային Բյուջետավորման Վերլուծություն

Բովանդակություն

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4
ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.....	7
ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ ԵՎ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	13
ԾԲ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ	16
ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԵՆԹԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	27
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ.....	30
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԾԱԳԱԾ ԲԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	43
ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԸՆԴԼԱՅՆՈՒՄԸ.....	44
ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆՆԵՐ.....	46
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....	47
Հավելված Ա-1. Կրթության ոլորտի ծրագրերի վերադասակարգման աղյուսակ.....	48
Հավելված Ա-2. Առողջապահության ոլորտի ծրագրերի վերադասակարգման աղյուսակ	59
Հավելված Ա-3. Ջրի ոլորտի ծրագրերի վերադասակարգման աղյուսակ.....	64
Հավելված Բ-1. Կրթության ոլորտի ծրագրերի դեագրեգացված աղյուսակ (միջազգային համադրությունների համար).....	68
Հավելված Բ-2 ԾԲ Աղյուսակների ներկայացում GDN դասակարգման համապատասխան	70
Հավելված Գ. Պետական բյուջեի առողջապահության ծրագրերը/ծառայությունները	73

Սույն հաշվետվությունը՝ Օգուտներիի Բաշխման Վերլուծության հետ միասին, կփորձի համախմբել որոշ առանցքային բյուջետային տեղեկատվություն, որն օգտակար կլինի որոշումների կայացման համար: Այս հաշվետվությունը պատրաստելիս, փորձագետների խումբը վերլուծել է երեք ոլորտների բյուջետային տեղեկատվությունը և փորձել է ներկայացնել ծրագրային բյուջետավորման մասին պահանջվող տեղեկատվությունը՝ արդյունքերին առնչվող տվյալներին համապատասխան: Վերը նշված երկու կետերը հիմք են հանդիսանում ծրագրային բյուջետավորման վերլուծության համար, որի նպատակը քաղաքականությունների և բյուջեների կապակցումն է:

Հաշվետվությունը պատրաստվել է Առաջադեմ սոցիալական տեխնոլոգիաներ ՀԿ կողմից՝ GDN «Հանրային ծախսերի հաշվետվողականության բարելավման նպատակով ինստիտուտների զարգացման» ծրագրի շրջանակներում: Հաշվետվության հեղինակներն են Հայկ Մաղաքյանը (կրթություն), Հովհաննես Մարգարյանը (առողջապահություն), Գևորգ Նազարյանը (ջրային տնտեսություն) և Սուրեն Պողոսյանը (ծրագրի ղեկավար):

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանը նախկին Խորհրդային Միության (ՆԽՄ) փոքր, անցումային երկիր է՝ ընդամենը 3 միլիոնից մի փոքր ավելի բնակչությամբ: Տնտեսության և կառավարման հիմնարար բարեփոխումները սկսվել էին անմիջապես ԽՍՀՄ փլուզումից հետո՝ 1991թ.-ին: Բարեփոխումների առաջին սերունդը նպատակաուղղված էր կառավարման նոր ինստիտուտների ստեղծմանը, կենտրոնական կառավարության իշխանության ապակենտրոնացմանը և ապակոնցենտրացմանը, նախկին ազգային ակտիվների լայնածավալ սեփականաշնորհմանը և այլն:

Վերը նշվածին զուգահեռ, երկիրը հրաժարվեց նախկին խորհրդային բազմօղակ վարչական բաժանման համակարգից, որը ներառում էր հանրապետություններ, մարզեր (область), շրջաններ ու համայնքներ և անցավ շատ ավելի պարզ համակարգի, որն ավելի հարմար էր նման փոքր չափի երկրի համար: Այսպիսով, ի տարբերություն տարածաշրջանի և ՆԽՄ պետությունների, Հայաստանն ունի միայն երկօղակ կառավարման համակարգ՝ ազգային և համայնքային (տեղական ինքնակառավարման մարմիններ - ՏԻՄ):

Կենտրոնական կառավարությունն ունի նաև ներկայացուցչական կառույցներ՝ ըստ երկրի տարածքային բաժանման ստեղծված տասը մարզերից յուրաքանչյուրում: Ինչևէ, այս միավորները (մարզպետարաններ) կառավարման անկախ մակարդակ չեն հանդիսանում և ձևավորվում են ազգային (կենտրոնական) կառավարության նշանակված անձնակազմի միջոցով՝ նախարարությունները մարզերում ներկայացնելու նպատակով: Մարզպետարանների այդ գրասենյակներն ազգային կառավարության մասն են կազմում և ֆինանսավորվում են պետական բյուջեից:

Ցավոք, ցածր կարողությունները և նոր իրավունքների ու պարտականությունների ստանձման ցածր մակարդակը ՏԻՄ մակարդակում հանգեցրել են ՏԻՄ-երում վարչարարության մշակույթի աննշան փոփոխությունների: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների մեծամասնությունը դեռևս ակնկալում են զգալի աջակցություն ազգային կառավարությունից, չնայած նրան, որ իրականացվել են անհրաժեշտ օրենսդրական և վարչական ապակենտրոնացման նախաձեռնությունները:

Որպես վերը նշվածի արտացոլում, տեղական ինքնակառավարման մարմինները դեռևս հիմնականում կախված են պետական բյուջեից հատկացվող ուղղահայաց սուբսիդիաներից՝ իրենց բյուջետային կարիքները ֆինանսավորելու նպատակով: ՏԻՄ-երը գեներացնում են իրենց սեփական եկամուտները, սակայն սեփական եկամուտների

և սուբսիդիաների ընդհանուր գումարը, որպես կանոն, չի գերազանցում ՀՆԱ 2%-ը (պետական բյուջեի 5-6%-ը):

Ներկա պահին երկրին հաջողվել է ձևավորել պետական կառավարման համակարգ՝ անցումային բարեփոխումների 1-ին սերնդի համար ընդունելի մակարդակով և այն սկսել է հետագա բարելավումները՝ այսպես կոչված 2-րդ սերնդի բարեփոխումները: Ի տարբերություն նախորդի, վերջինս նպատակ ունի բարձրացնել ներդրված կառավարման մոդելի նպատակային և ֆունտեսական արդյունավետությունը: Վերը նշվածի ասպեկտներից մեկը Պետական Ֆինանսական Կառավարման (ՊՖԿ) համակարգերում ընթացող բարեփոխումներն են: Հայաստանը բյուջետային համակարգի բարեփոխումների առաջին հաջողակներից մեկն էր այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսիք են միջնաժամկետ բյուջետավորումը, բյուջեի կատարման կարգապահությունը (գանձապետական համակարգի կենտրոնացում), և այլն: Այս նվաճումների հետ մեկտեղ առկա է դանդաղ առաջընթաց ՊՖԿ բարեփոխումների այլ ասպեկտներում, ինչպիսիք են ծրագրային բյուջետավորման ներդրումը, հաշվապահական, աուդիտի բարեփոխումները և այլն:

Այն երեք ոլորտները, որոնց անդրադառնում է սույն հաշվետվությունը, հետևյալն են. առողջապահություն, կրթություն և ջրային ոլորտի կառավարում: Այս բոլոր ոլորտներում վերջին տարիներին իրականացվել են զգալի փոփոխություններ, որոնք ազդել են այդ ոլորտներում բյուջետավորման համակարգերի վրա: Ինչևէ, չնայած նրան, որ ոլորտի բարեփոխումները բավական լիբերալ են եղել (ներառյալ բյուջետավորման հատվածը), կոնցեպտուալ անցումը դեպի նոր քաղաքականության քննարկում և ձևավորում (որտեղ բյուջեի հատկացումներն արտացոլում են քաղաքականության որոշումները) դեռևս չափազանց դանդաղ է ընթանում:

Բացի դրանից, բոլոր երեք ոլորտների ծառայություններ մատուցող հիմնարկների ֆինանսական/ֆիդուցիար անկախության մակարդակը բավական բարձր է, քանի որ դրանցից ոչ մեկը ներկայումս ԲԳԿ¹ չի հանդիսանում: Արդյունքում պետական բյուջեն արտացոլում է կրթության և առողջապահության ոլորտներին հատկացումների ընդհանուր գումարը (ըստ միջոցառումների/ծրագրերի) և ԲԳԿ-ների պարտավորությունները (օրինակ՝ Առողջապահության նախարարություն, մարզպետարաններ): Նույնիսկ ավելին, պետական բյուջեում նման հատկացումները գրանցվում են որպես “գնված ծառայություններ” և համապատասխան ԲԳԿ-ները կնքում են ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր դպրոցների կամ առողջապահական հաստատությունների հետ (մեկ աշակերտի հաշվով ֆինանսավորում, մեկ դեպքի հաշվով ֆինանսավորում): Այսպիսով, ինչպես ցանկացած այլ ծառայության գնման

¹ ԲԳԿ – Բյուջետային գլխավոր կարգադրիչ

դեպքում (մասնավոր ոլորտի հիմնարկությունների կողմից մատուցված ծառայություններ), պետական բյուջեն չի արտացոլում նման ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգումը (մուտքեր), օրինակ՝ աշխատավարձը: Այս պատճառով է, որ Հայաստանի բյուջեում աշխատավարձի բաղադրիչը բավականին ցածր է (10%-ից ցածր, սովորաբար 5-7%) և բյուջեի մեծ մասը կազմում են մեկ տողով ֆինանսավորվող ծախսային հոդվածները (ապրանքների և ծառայությունների գնումներ, սուբսիդիաներ, դրամաշնորհներ):

Հայաստանում նախադպրոցական հաստատությունները չեն պատկանում ազգային կառավարությանը, այլ մասնավոր են կամ համայնքային: Բոլոր դեպքերում էլ պետական բյուջեն ուղղակիորեն չի ֆինանսավորում նախադպրոցական հաստատությունները, սակայն դրանք կարող են աջակցություն ստանալ տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, որոնք հատկացումներ են կատարում տեղական բյուջեներից, որոնք իրենց հերթին զգալի միջոցներ են ստանում պետական բյուջեից: Ամեն դեպքում, կրթության նախադպրոցական մակարդակը սույն հաշվետվության շրջանակներում ներառված չէ:

Դպրոցների գերակշիռ մեծամասնությունը Հայաստանում պետական են և պատկանում կառավարությանը: Վերջինս ունի երկու գործիք՝ երկրում ընդհանուր կրթության ոլորտը կառավարելու համար. ա/ քաղաքականությանն առնչվող, երբ դպրոցները հաշվետու են Կրթության և գիտության նախարարությանը և բ/ ֆինանսական, երբ դպրոցները հաշվետու են մարզպետարաններին, որոնք իրականացնում են այդ գործունեությունը՝ Կրթության և գիտության նախարարության քաղաքականություններին և Ֆինանսների նախարարության բյուջետավորման կանոններին համապատասխան:

Առողջապահական հաստատությունները Հայաստանում 90-ական թթ. և նոր դարի սկզբում անցել են լայնածավալ սեփականաշնորհման և ապակոնցենտրացման բարեփոխումների միջով: Արդյունքում դրանց զգալի մասը չի պատկանում կենտրոնական կառավարությանը, այլ մասնավոր են կամ պատկանում են համայնքներին: Կառավարությունն ունի փոքր վարչական վերահսկողություն առողջապահական հաստատությունների նկատմամբ, սակայն պետական բյուջեն դեռևս խոշոր դեր է խաղում ոլորտի ֆինանսավորման հարցում: Տնային տնտեսությունների առողջապահական ծախսերը առողջապահական ոլորտի ֆինանսավորման հաջորդ ամենամեծ բաղադրիչն են: Ինչևէ, գրպանի փողերի (անօրինական, չգրանցված և այլն) մեծ մասնաբաժնի պատճառով դժվար է գնահատել տնային տնտեսությունների մասնաբաժնի իրական չափը: Ըստ մեր ուսումնասիրության գնահատականների, այն կազմել է առողջապահական ոլորտի ծախսերի ավելի քան 35%-ը՝ 2008թ. համար: Ամեն դեպքում, բացի տնային տնտեսությունների ուղղակի վճարումներից, չկան ոլորտի

հիմնական և կայուն ֆինանսավորման այլ աղբյուրներ, բացառությամբ պետական բյուջեի (կրթական ոլորտի նման, դոնորների կողմից տրամադրված միջոցներն ուղղվում են պետական բյուջեի միջոցով, չնայած, որ սույն հաշվետվության նպատակներից էլնելով, մենք աշխատել ենք անջատ դիտարկել այդ միջոցները):

Նման պատկեր է նաև ջրային ոլորտում, որտեղ (կրկին, տնային տնտեսությունների ուղղակի վճարներից բացի) պետական բյուջեն (ներառյալ պետական բյուջեի միջոցով ուղղվող հիմնական դոնոր ծրագրեր) հանդիսանում է սուբսիդավորման և ենթակառուցվածքներում ներդրումներ կատարելու խոշորագույն աղբյուրը: Որոշ հիմնական ջրամատակարարներ, օրինակ՝ Երևան քաղաքի օպերատորը, պակասեցնում են ստացվող սուբսիդավորումը, սակայն ջրամատակարար ընկերությունների մեծամասնությունը (եղնելով բոլոր տարածքներում ենթակառուցվածքների համահունչ զարգացման սոցիալական կարիքից) դեռևս կախված են պետական ֆինանսավորումից:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունում սահմանված ծրագրերն արտացոլում են այն հիմնական քաղաքականությունների ոլորտները, որոնք գոյություն ունեն նշված երեք ոլորտներից յուրաքանչյուրում: Այսպիսով, հաշվետվության մշակման առաջին փուլում, մշակվել է ծրագրերի ցուցակ (օգտագործելով ծրագրային բյուջետավորման հայեցակարգերը և մեթոդաբանությունը): Այնուհետև սկսվեց անհրաժեշտ տեղեկատվության հավաքագրման գործընթացը, որի նպատակն էր պաշտոնական բյուջետային տեղեկատվության օգտագործումը՝ մշակված ծրագրերին ծախսերը բաշխելու համար: Դա իրականացնելու համար ԱՄՏ-ի փորձագետներին անհրաժեշտ էր մշակել փոխկապակցման գործիք, որը հեշտ կերպով ցույց կտար և կբաշխեր ըստ միջոցառումների կազմված բյուջետային տեղեկատվությունը (որը ներկայումս գոյություն ունի բյուջետային փաստաթղթերում) նոր մշակված ծրագրերին: Օրինակ՝ մոտ 55 միջոցառումներ, որոնք ներկայումս օրենքով ներկայացնում են կրթական ոլորտի ծրագրերը փոխկապակցվել են ծրագրային բյուջետավորման սկզբունքներով ձևավորված՝ 10 ծրագրերին: Նմանապես, առողջապահական ոլորտի 56 ծրագրեր/միջոցառումներ ագրեգացվել են 6 ծրագրերի մեջ: Փոխկապակցման աղյուսակները կցված են սույն հաշվետվությանը²:

Օգտագործված տվյալների աղբյուրները.

- “Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների – Կրթություն 1Է” ձևի պատրաստումը հիմնված է ՀՀ ՖՆ գանձապետարանի տարեկան

² Տես Հավելվածներ Ա-1, Ա-2, Ա-3 և Գ

հաշվետվությունների (2006-2008թթ. համար), 2009թ. պետական բյուջեի և 2010թ. պետական բյուջեի նախագծի վրա:

- Առողջապահական և ջրային ոլորտների “Ֆինանսավորման աղբյուրներն ըստ ոլորտների, 2008 (5)” ձևում առկա՝ 2008թ. տնային տնտեսությունների ծախսերի տվյալները հաշվարկվել են օգտագործելով ԱՍՏ-ի ուսումնասիրության արդյունքները՝ Օգուտի Բաշխման Վերլուծության համար:
- Կրթական ոլորտի “Ֆինանսավորման աղբյուրներն ըստ ոլորտների, 2008 (5)” ձևում առկա՝ 2008թ. տնային տնտեսությունների ծախսերի տվյալները վերցվել են 2009-2011թթ. Միջնաժամկետ Ծախսային Ծրագրից:
- ՀՆԱ-ի, ինչպես նաև 2006-2008թթ. փաստացի բնակչության թվաքանակի մասին տվյալները վերցվել են Ֆինանսների նախարարության մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ հաղորդագրություններից և Բյուջեի Ուղերձներից:
- Միջնակարգ ընդհանուր կրթության աշակերտների թվաքանակի մասին տվյալները 2005-2006թթ., 2006-2007թթ., 2007-2008թթ. և 2008-2009թթ. ուսումնական տարիների համար ստացվել են Կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգի տվյալների բազայից:
- Առողջապահական ծրագրերի աղբյուրներն են հանդիսանում Ֆինանսների նախարարության կայքէջը՝ ֆինանսական տվյալների մասով, և Մտողապահության նախարարության “Առողջություն և առողջապահական վիճակագրություն 2009” հրատարակումը:
- Ոլորտների բյուջետային ծրագրերին առնչվող այլ տվյալները և ֆինանսական տեղեկատվությունը ստացվել են Պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքներից և Բյուջեի կատարման տարեկան հաշվետվություններից՝ պահանջվող ժամանակահատվածների համար:

Կրթություն

Ծրագրերի վերախմբավորում

Հայաստանի կրթական ոլորտի ծրագրային բյուջետավորման վերլուծության նպատակով, պետական բյուջեից ֆինանսավորվող ծրագրերը վերախմբավորվել են հետևյալ ծրագրերի մեջ³.

<i>Ենթաօլորտները Հայաստանում</i>	<i>Ծրագիր</i>	<i>ԶՀՑ-ի (GDN) կողմից օգտագործվող ենթաօլորտներ</i>
Միջնակարգ ընդհանուր կրթություն	1. Տարրական դպրոց	Տարրական կրթություն
	2. Միջնակարգ դպրոց	Միջնակարգ կրթություն
	3. Ավագ դպրոց	
Նախնական	4. Նախնական	

³ Սույն ծրագրերի դասակարգումը առավել մոտ է երկրում կիրառվողին: Այնուամենայնիվ, միջազգային համադրություններ իրականացնելու նպատակով ներկայացվում է նաև GDN ծրագրի կողմից կիրառվող դասակարգումը. Տես հավելվածներ Բ-1 և Բ-2

մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթություն	մասնագիտական (արհեստագործական) կրթություն	
Բարձրագույն և հետբուհական կրթություն	5. Միջին մասնագիտական կրթություն 6. Բարձրագույն (բակալավրիատ և մագիստրատուրա) մասնագիտական կրթություն 7. Հետբուհական մասնագիտական կրթություն	Բարձրագույն կրթություն
Ըստ մակարդակների չդասակարգվող կրթություն	8. Արտադպրոցական դաստիարակություն 9. Լրացուցիչ կրթություն	Այլ կրթություն
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	10. Կրթության կառավարում և օժանդակ ծառայություններ	Գերատեսչական և տարածքային կառավարում

Կիրառված խմբավորումը մանրամասներ է տրամադրում և՛ Հայաստանում օգտագործվող կրթական մակարդակներում բյուջետային ծախսերի ու այլ գործունեությունների վերաբերյալ և՛ GDN-R4D «Հանրային ծախսերի հաշվետվողականության բարելավման նպատակով ինստիտուտների զարգացման» ծրագրի համար պատրաստված՝ ԾԲՎ պահանջների փաստաթղթում ներկայացված ծրագրերի վերաբերյալ: Տվյալների մանրամասնեցման մակարդակը թույլ է տալիս հեշտությամբ խմբավորել նախապատրաստված տվյալները Հայաստանի կրթության կառուցվածքի, ինչպես նաև ԾԲՎ պահանջների փաստաթղթում ներկայացված ձևաչափերով: Հայաստանի կրթական համակարգի ներկա կառուցվածքը (կրթական մակարդակները և ծրագրերը) հիմնականում հիմնված է կրթական օրենսդրության վրա, ինչպիսին է օրինակ Միջնակարգ ընդհանուր կրթության մասին օրենքը, որը սահմանում է տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցները՝ որպես ընդհանուր միջնակարգ կրթության մասեր:

Ծախսերի բաշխումներ

Պետական բյուջեի ծրագրերը ԾԲՎ իրականացման ձևաչափով վերախմբավորելու նպատակով կիրառվել են ծախսերի բաշխման հետևյալ տեսակները.

- 2006 և 2007թթ. համար ընդհանուր կրթության, հատուկ կրթության և շնորհալի երեխաների կրթության փաստացի ծախսերը վերաբաշխվել են տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցների ծրագրերին՝ հիմնվելով համապատասխան

կրթական ենթաուղորտում տարրական, միջնակարգ և ավագ դասարանների աշակերտների փաստացի թվաքանակի վրա:

- Նշված ենթաուղորտների բոլոր օժանդակ ծառայությունների ծրագրերի փաստացի ծախսերը նույնպես վերաբաշխվել են տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցներին՝ ըստ նույն սկզբունքի:
- 2008թ. իրականացված պետական բյուջեի համակարգի դեպի GFS 2001 անցումից հետո, միջնակարգ ընդհանուր կրթության ենթաուղորտի ծրագրերի ծախսերը վերախմբավորվեցին տարրական, հիմնական և միջնակարգ կրթության խմբերում (համարժեք են տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցների ծրագրերին): Մակայն ընդհանուր կրթության, ինչպես նաև կրթության այլ մկարդակների բոլոր օժանդակ ծրագրերը դուրս բերվեցին իրենց համապատասխան մակարդակներից և համախմբվեցին “Կրթության օժանդակ ծառայություններ” առանձին մասում: ԾԲՎ իրականացման նպատակներից ելնելով, բոլոր ծրագրերը որոնք կարելի էր դասել կրթական մակարդակներից որևէ մեկին, վերաբաշխվեցին ԾԲՎ ձևաչափով համապատասխան ծրագրին: Միջնակարգ ընդհանուր կրթության օժանդակ ծրագրերի այն ծախսերը, որոնք առնչվում էին միջնակարգ ընդհանուր կրթության բոլոր երեք ենթաուղորտներին բաշխվեցին այդ ենթաուղորտներին՝ հիմնվելով սույն պարագրաֆի առաջին կետում նկարագրված սկզբունքի վրա:

Աշխատավարձին ուղղվող և այլ ծախսեր

Ինչպես ցույց է տրված ԾԲՎ ամփոփ աղյուսակ 4E-ում, պետական բյուջեի բոլոր ընթացիկ կրթական ծախսերի միայն 0.4%-են ներկայացված որպես աշխատավարձեր: Պատճառն այն է, որ բացառությամբ կրթության պետական կառավարման ծրագրերից, բոլոր ծրագրերը հիմնված են ծառայությունների մատուցման սկզբունքի վրա, երբ պետական ֆինանսավորումը տրամադրվում է կրթական ծառայությունների որոշակի ծավալների գնման կամ որոշակի ծրագրերի իրականացման համար տրամադրված դրամաշնորհների տեսքով, այլ ոչ թե՝ մուտքերի ուղղակի ֆինանսավորման տեսքով, ինչպիսիք են աշխատավարձերը: Միայն կրթության կառավարման ծառայություններն են ֆինանսավորվում տնտեսագիտական հողվածների բացված (մուտքային) սկզբունքով և ֆիքսում են պլանավորված և փաստացի աշխատավարձերը առանձին հողվածում: Ինչնիցե, ԾԲ վերլուծության նպատակների համար աշխատավարձի ծախսերը գնահատվել են կրթական հաստատությունների ծախսերում: Համաձայն գնահատականներին, ընթացիկ ծախսերի մեջ աշխատավարձի միջին ծախսերի տոկոսը կազմում է 82.7% (տես հավելված B-2):

Առողջապահություն

Սույն վերլուծության նպատակներից ելնելով այս ոլորտում առողջապահական ծրագրերը և միջոցառումները խմբավորված են հիմնական 6 քաղաքականությունների ուղղություններով⁴:

1. Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ
2. Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ
3. Հիվանդանոցային ծառայություններ
4. Հանրային առողջապահական ծառայություններ
5. Հարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ
6. Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն

Ի հավելումն, առողջապահական ծրագրերը և միջոցառումները խմբավորվել են նաև ըստ ՁՀՑ-ի (GDN) առաջարկած ծրագրերի դասակարգման՝ երկրների միջև համեմատություններն ապահովելու նպատակով: Խմբավորումը կատարվել է հետևյալ կերպ.

ՁՀՑ (GDN) ծրագրերի դասակարգում	ԱՆ մոտեցումով կատարված դասակարգում
Հիվանդանոց	1. Հիվանդանոցային ծառայություններ 2. Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ (Մանկաբարձական բժշկական օգնության ծառայություններ և գինեկոլոգիական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ)
Առողջապահական կենտրոն /դիսպանսեր	Դիսպանսերների վերաբերյալ տվյալներ հասանելի չեն, քանի որ դրանք ներառված են եղել հիվանդանոցային և կանխարգելիչ ծառայություններում և հնարավոր չէր այդ ծառայություններից տվյալներն առանձնացնել
Կանխարգելիչ	1. Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ 2. Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ
Այլ առողջապահական	1. Հանրային առողջապահական ծառայություններ 2. Պարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ

⁴ Մանրամասնորեն ներկայացված է Ա-2 հավելվածում

Նախարարական տարածքային կառավարում	և Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն

Քանի որ, “Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ” ծրագիրը հանդիսանում է ՁՀՑ “Հաստատությունների հզորացում հանրային ծախսերի հաշվետվականության բարելավման նպատակով” ծրագրի համար գլխավոր հետաքրքրություն ունեցող ծրագիր, ապա մենք առանձնացրել ենք համապատասխան միջոցառումները առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններից և հիվանդանոցային ծառայություններից:

Աշխատավարձերի բաղադրիչը արտացոլված է (և սույն հաշվետվությունում դիտարկվում է) միայն “Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն” ծրագրի մասով: Այլ ոլորտների նման, ծառայությունները մատուցողի մասով (օրինակ՝ հիվանդանոցների) աշխատավարձերն արտացոլված չեն բյուջետային համակարգում, քանի որ այդ ծառայությունները գնվում են պայմանագրային (մեկ դեպքի հաշվով) սկզբունքով: Մասնավորապես, առաջնային բուժօգնության ծառայությունները ֆինանսավորվում են ըստ յուրաքանչյուր շահառուի, իսկ հիվանդանոցային բուժօգնության ծառայությունները ֆինանսավորվում են ըստ յուրաքանչյուր դեպքի: Այս մոտեցումն արդյունք է 90-ականների սկզբում իրականացված բարեփոխումների, ինչի արդյունքում առողջապահական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները օգտագործում են մեկ տողով ֆինանսավորման համակարգ և ավելի ինքնուրույն են՝ հատկացված միջոցների օգտագործման վերաբերյալ գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ինչևէ, հիվանդանոցային և կանխարգելիչ (առողջության առաջնային պահպանման) ծառայությունների մասով աշխատավարձերի բաղադրիչները միջինում գնահատվում են համապատասխանաբար 40% և 70%:

Ջրային տնտեսության ոլորտ

Սույն հաշվետվությունը վերլուծության է ենթարկում ջրային ենթակառուցվածքների ոլորտի ընթացիկ և կապիտալ ծախսերը, ընդ որում վերլուծության մեջ չեն ներառվում ջրային ռեսուրսների կառավարման համակարգին առնչվող բնապահպանական հանգամանքները:

Սույն վերլուծությունը կատարելիս, ջրային ոլորտում իրականացվող ծրագրերը համախմբվեցին հետևյալ կերպ, որը համահունչ է այս ոլորտի քաղաքականության ուղղություններին:

1. Խմելու ջրի մատակարարում
2. Ջրահեռացում
3. Ոռոգում
4. Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն

Այսպիսի խմբավորումը և վերլուծությունը հիմնված են 2006-2010թթ. ընթացքում իրականացված և նախատեսված ծրագրերի վրա:

Ծրագրերի ազդեցումը ծրագրային բյուջետավորման վերլուծությանը համապատասխանող մակարդակով իրականացնելու համար տարանջատվեցին ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներով ֆինանսավորված բոլոր միջոցառումները և ծրագրերը: Այդ գործում տեղեկատվության հիմնական աղբյուր էր հանդիսանում պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքը՝ համապատասխան տարիների համար:

ՈԼՈՐՏԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ ԵՎ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վերը նշված պատճառներով (որոնք ներկայացվել են Ներածություն բաժնում) բոլոր երեք ոլորտների ֆինանսավորման մակարդակները սահմանափակվում են պետական բյուջեով: ՏԲՄ բյուջեները չեն ֆինանսավորում ո՛չ կրթությունը, ո՛չ առողջապահությունը և ոչ էլ ջրային ոլորտի ծրագրերը⁵: Ավելին, սույն հաշվետվության նպատակներից էլնելով, ԱՍՏ-ի կողմից իրականացված՝ Օգուտների Բաշխման Վերլուծություն հետազոտությունը ներառել է յուրաքանչյուր ոլորտի 2008թ. ծախսերի մոտավոր գնահատական (կրթության ոլորտի ՏՏ ծախսերի տվյալների համար օգտագործվել են այլնտրանքային տվյալներ՝ Կրթության և գիտության նախարարության մոտավոր գնահատականներից): Այսպիսով, ԾԲՎ հաշվետվության աղյուսակ 5-ը (տես “ԾԲ պահանջներին համապատասխան աղյուսակներ” բաժինը) միավորում է տնային տնտեսությունների 2008թ. ծախսերի վերաբերյալ տվյալներ: Բոլոր այլ աղյուսակները չեն պարունակում ՏՏ ծախսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ այդ բոլոր տարիների համար լիարժեք և վստահելի տվյալների բացակայության պատճառով:

Կրթություն

Պետական կրթական ծրագրերի ֆինանսավորման գլխավոր աղբյուրը կենտրոնական կառավարության բյուջեն է: Որոշ ծրագրեր ներառում են նաև ֆինանսավորում դոնորների

⁵ Որոշ ոչ էական բացառություններ տեղի են ունենում մասնավոր նվիրատու կազմակերպությունների կամ ֆիզիկական անձանց կողմից ուղղակի աջակցության պարագայում

կողմից, ինչպիսիք են Համաշխարհային Բանկը, Եվրոպական Հանձնաժողովը, Լինսի Հիմնադրամը և այլոք: ԾԲՎ աղյուսակները ներկայացնում են բոլոր ծրագրերի ֆինանսավորման աղբյուրների մանրամասն բացվածք:

Առողջապահություն

Առողջապահական ծրագրերի ֆինանսավորման հանրային միակ աղբյուրը պետական բյուջեն է: Ինչպես և կրթական ոլորտում, տեղական ինքնակառավարման մարմինները չունեն առողջապահական ծրագրերի ծախսեր:

Ջրային տնտեսության ոլորտ

ԾԲՎ աղյուսակներում բերված՝ ոլորտի ծրագրերի ֆինանսավորման աղբյուրներն երկուսն են՝

- 1. Պետական բյուջե
- 2. Դոնորների ֆինանսավորում⁶

Ֆինանսավորման միայն երկու աղբյուրների առկայությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ ջրային ենթակառուցվածքներն հանդիսանում են պետական սեփականություն: 2001թ.-ից սկսած կիրառվում է ջրային համակարգերի օգտագործման իրավունքով տրամադրման ձևը, ինչպես օրինակ՝ Երևանի ջրամատակարար ընկերության դեպքում, երբ Երևանի ջրամատակարարման ողջ ենթակառուցվածքը մրցույթով տրամադրվեց վարձակալության:

Ենթադրաբար, տեղական ինքնակառավարման մարմինները նույնպես կարող են ջրային ոլորտի ծրագրերի ֆինանսավորման աղբյուր հանդիսանալ: Կան մոտ 600 ՏԻՄ-եր որոնք միացված չեն և/կամ չունեն կենտրոնացված ջրամատակարարման համակարգին: Այս ՏԻՄ-երն օգտագործում են ջրի բնական աղբյուրները: Որոշ այլ դեպքերում, կան ՏԻՄ-եր, որոնք ունեն խորհրդային ժամանակաշրջանից մնացած տեղական ջրային ենթակառուցվածքներ: Ինչևէ, նման դեպքերում ՏԻՄ-երը պատշաճ կերպով չեն

Օրինակ, Արմավիր քաղաքի ջրամատակարարման ցանցը գտնվում էր համայնքի սեփականությունում: Սակայն համայնքը տարիներով դրանում ոչ մի գումար չէր ներդնում: Արդյունքում, Գերմանական զարգացման բանկի աջակցությամբ և կառավարության համակարգման միջոցով իրականացվեց Արմավիր համայնքի ջրամատակարարման ծրագիրը, որով ստեղծվեց “Նոր Ակունք” ՓԲԸ-ն:

⁶ Նվիրատու կազմակերպությունների հատկացումները նույնպես ուղղվում են պետական բյուջեի խողովակներով, սակայն, սույն հաշվետվության նպատակահարմարության համար այն տարանջատվել է

պահպանում ենթակառուցվածքները և դրանցում ներդրումներ չեն կատարում՝ ՏԻՄ-ի փոքր չափերի պատճառով: Այսպիսով, ջրային ոլորտի բոլոր ներդրումները և ծախսերը փաստացի ֆինանսավորվում են միայն մեկ մակարդակից:

Ոռոգման համակարգը ևս ամբողջությամբ կախված է պետական բյուջեի և դոնոր աղբյուրների կողմից իրականացվող ֆինանսավորումից: Այստեղ թեև սկսած 2002թ.-ից կատարվեցին լուրջ բարեփոխումներ՝ (նոր ջրային օրենսգրքի և «Ջրօգտագործողների ընկերությունների և ջրօգտագործողների ընկերությունների միությունների» մասին օրենքի ընդունումը; անցում առևտրային հարաբերություններին, ջրօգտագործողների ընկերությունների ստեղծում - ՋՕԸ), սակայն կառավարությունը դեռևս սուբսիդավորում է ՋՕԸ-ներին՝ ցածր գների ռազմավարությունը պահպանելու նպատակով՝ տեղական սննդամթերքների մատակարարման ռազմավարական խնդիրների և տեղական արտադրության բարձր ինքնարժեքի պատճառով:

Այսպիսով, ստորև ներկայացված է վերը նշված տեղեկատվության ամփոփ աղյուսակը.

	Կրթություն	Առողջապահություն	Ջրային տնտեսություն
Մակարդակ 1: պետական բյուջե	Կրթության և գիտության նախարարություն, մարզպետարաններ, այլ գերատեսչություններ	Առողջապահության նախարարություն, մարզպետարաններ	Ֆինանսների նախարարություն, ՏԿՆ Ջրային տնտեսության պետական կոմիտե
Մակարդակ 2: Տարածքային բյուջեներ	Կիրառելի չէ Հայաստանում ⁷	Կիրառելի չէ	Կիրառելի չէ
Մակարդակ 3: ՏԻՄ բյուջեներ	ոչ ⁸	ոչ	ոչ

⁷ Քանի որ մարզպետարանների բյուջեները կազմում են ՀՀ պետական բյուջեի մաս

⁸ Միայն նախադպրոցական կրթություն (մանկապարտեզներ), որոնք սույն վերլուծության օբյեկտ չեն հանդիսանում

ԾԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

Սույն բաժնում ներկայացված աղյուսակներում տվյալները բերված են ՀՀ դրամով և ստորև ներկայացված է ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար փոխարժեքը՝ ըստ տարիների:

	2006	2007	2008	2009 (կանխ.)	2010 (կանխ.)
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար միջին փոխարժեք ⁹	416.0	342.1	306.0	303.69	386.41

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների – Կրթություն (1E)

Կրթություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ.)
Տարրական դպրոց	18,051,920.8	22,382,146.8	23,989,314.8	29,139,323.8	22,708,287.3
Ընթացիկ	13,410,087.8	15,931,044.5	17,106,666.4	22,223,409.0	22,127,192.4
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	13,410,087.8	15,931,044.5	17,106,666.4	22,223,409.0	22,127,192.4
Կապիտալ	4,641,833.1	6,451,102.3	6,882,648.4	6,915,914.8	581,095.0
Ներքին	2,084,200.2	4,441,856.5	6,470,544.4	6,719,921.8	123,050.4
Դոնոր	2,557,632.9	2,009,245.8	412,104.0	195,993.1	458,044.6
Միջին դպրոց	33,211,459.2	39,046,286.5	41,747,362.6	53,838,104.9	37,704,566.8
Ընթացիկ	24,443,552.3	28,071,706.0	31,430,062.6	41,505,418.2	36,646,143.8
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	24,443,552.3	28,071,706.0	31,430,062.6	41,505,418.2	36,646,143.8
Կապիտալ	8,767,906.9	10,974,580.5	10,317,300.1	12,332,686.7	1,058,423.0
Ներքին	3,936,822.6	7,314,882.8	9,566,682.0	11,975,699.3	224,127.6
Դոնոր	4,831,084.3	3,659,697.7	750,618.1	356,987.4	834,295.4
Ավագ դպրոց	14,331,816.3	16,083,180.0	20,580,923.7	24,448,090.5	16,388,221.1
Ընթացիկ	10,549,582.0	11,564,235.1	12,595,781.4	16,758,517.5	15,792,799.9
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	10,549,582.0	11,564,235.1	12,595,781.4	16,758,517.5	15,792,799.9
Կապիտալ	3,782,234.4	4,518,944.9	7,985,142.3	7,689,572.9	595,421.2
Ներքին	1,698,237.2	3,012,010.6	6,019,248.5	7,542,578.1	251,887.8
Դոնոր	2,083,997.2	1,506,934.3	1,965,893.8	146,994.8	343,533.4
Նախնական մասնագիտական կրթություն	1,014,485.6	1,292,177.1	2,874,658.6	2,096,833.0	2,810,037.6
Ընթացիկ	1,014,485.6	1,282,477.1	1,540,613.4	2,096,833.0	1,994,037.6

⁹ աղբյուր: “Armenia Economic Report 2009: From Crisis toward New Development”, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն

Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	1,014,485.6	1,282,477.1	1,540,613.4	2,096,833.0	1,994,037.6
Կապիտալ	0.0	9,700.0	1,334,045.2	0.0	816,000.0
Ներքին	0.0	9,700.0	0.0	0.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	1,334,045.2	0.0	816,000.0
Միջին մասնագիտական կրթություն	1,827,555.9	2,216,663.3	3,876,509.4	3,539,785.8	3,869,781.4
Ընթացիկ	1,756,555.9	2,128,185.8	2,443,573.1	3,163,815.8	3,053,781.4
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	1,756,555.9	2,128,185.8	2,443,573.1	3,163,815.8	3,053,781.4
Կապիտալ	71,000.0	88,477.5	1,432,936.3	375,970.0	816,000.0
Ներքին	71,000.0	88,477.5	98,891.1	375,970.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	1,334,045.2	0.0	816,000.0
Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն	4,923,438.2	5,175,607.2	6,277,105.4	7,418,550.8	7,226,695.8
Ընթացիկ	4,626,438.2	5,048,113.5	6,244,667.2	7,355,436.8	7,226,695.8
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	4,626,438.2	5,048,113.5	6,244,667.2	7,355,436.8	7,226,695.8
Կապիտալ	297,000.0	127,493.8	32,438.2	63,114.0	0.0
Ներքին	297,000.0	127,493.8	32,438.2	63,114.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Հետբուհական մասնագիտական կրթություն	378,971.1	322,798.9	561,386.9	600,257.8	651,717.4
Ընթացիկ	378,971.1	316,055.2	561,386.9	600,257.8	651,717.4
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	378,971.1	316,055.2	561,386.9	600,257.8	651,717.4
Կապիտալ	0.0	6,743.6	0.0	0.0	0.0
Ներքին	0.0	6,743.6	0.0	0.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Արտադպրոցական դաստիարակություն	2,477,118.5	2,037,266.5	2,146,181.3	3,491,592.4	2,313,310.6
Ընթացիկ	999,368.5	1,220,526.8	1,685,687.3	2,394,152.4	2,313,310.6
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	999,368.5	1,220,526.8	1,685,687.3	2,394,152.4	2,313,310.6
Կապիտալ	1,477,750.0	816,739.7	460,494.0	1,097,440.0	0.0
Ներքին	1,477,750.0	816,739.7	460,494.0	1,097,440.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Լրացուցիչ	0.0	0.0	771,963.3	1,274,935.7	952,360.0

կրթություն					
Ընթացիկ	0.0	0.0	769,153.3	1,212,189.2	952,360.0
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	0.0	0.0	769,153.3	1,212,189.2	952,360.0
Կապիտալ	0.0	0.0	2,810.0	62,746.5	0.0
Ներքին	0.0	0.0	2,810.0	62,746.5	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	646,869.3	662,253.0	759,140.0	1,102,348.5	1,045,473.7
Ընթացիկ	605,416.3	586,359.6	736,285.1	998,664.3	1,045,473.7
Աշխատավարձ	295,734.4	306,691.8	385,398.2	464,959.1	479,880.2
Այլ	309,681.9	279,667.8	350,886.9	533,705.2	565,593.5
Կապիտալ	41,453.0	75,893.4	22,854.9	103,684.2	0.0
Ներքին	41,453.0	75,893.4	22,854.9	15,000.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	0.0	88,684.2	0.0
Ընդամենը ծախսեր	76,863,635.0	89,218,379.2	103,584,546.0	126,949,823.0	95,670,451.8

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների – Առողջապահություն (1H)

Առողջապահություն, ՀՀ դրամ, 000	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Արտահիվանդանոցային ծառայություններ/ Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ	13,336,353	15,606,114	18,280,513	24,106,798	19,861,476
Ընթացիկ	13,336,353	15,606,114	18,280,513	24,106,798	19,861,476
Աշխատավարձ	-	-	-	-	-
Այլ	13,336,353	15,606,114	18,280,513	24,106,798	19,861,476
Կապիտալ	-	-	-	-	-
Ներքին	-	-	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-
Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ	3,015,199	3,266,005	5,108,887	8,167,484	7,228,845
Ընթացիկ	3,015,199	3,266,005	5,108,887	8,167,484	7,228,845
Աշխատավարձ	-	-	-	-	-
Այլ	3,015,199	3,266,005	5,108,887	8,167,484	7,228,845
Կապիտալ	-	-	-	-	-
Ներքին	-	-	-	-	-

Դոնոր	-	-	-	-	-
Հիվանդանոցային ծառայություններ	12,604,188	13,941,868	14,889,779	16,796,179	15,141,589
Ընթացիկ	12,109,188	13,151,868	14,889,779	16,796,179	15,141,589
Աշխատավարձ	-	-	-	-	-
Այլ	12,109,188	13,151,868	14,889,779	16,796,179	15,141,589
Կապիտալ	495,000	790,000	-	-	-
Ներքին	495,000	790,000	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-
Հանրային առողջապահական ծառայություններ	1,934,555	2,921,995	2,829,200	3,038,393	2,796,361
Ընթացիկ	1,909,555	2,224,738	2,829,200	3,038,393	2,796,361
Աշխատավարձ	-	-	-	-	-
Այլ	1,909,555	2,224,738	2,829,200	3,038,393	2,796,361
Կապիտալ	25,000	697,257	-	-	-
Ներքին	25,000	697,257	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-
Հարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ	7,789,352	10,073,645	12,454,542	12,835,470	9,065,701
Ընթացիկ	2,819,313	4,388,214	5,007,286	6,873,252	5,500,109
Աշխատավարձ	-	-	-	-	-
Այլ	2,819,313	4,388,214	5,007,286	6,873,252	5,500,109
Կապիտալ	4,970,040	5,685,431	7,447,256	5,962,218	3,565,592
Ներքին	4,970,040	5,685,431	7,447,256	5,962,218	3,565,592
Դոնոր	-	-	-	-	-
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	730,537	844,105	910,534	1,143,287	1,080,977
Ընթացիկ	730,537	838,746	910,534	1,143,287	1,080,977
Աշխատավարձ	466,623	624,510	817,801	1,039,745	996,236
Այլ	263,914	214,237	92,734	103,542	84,742
Կապիտալ	-	5,359	-	-	-
Ներքին	-	5,359	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների – Ջուր (1W)

Ջուր, ՀՀ դրամ ,000	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ջրամատակարարման համակարգ	6708356.1	5759138.1	7469630.0	13413820.5	22915975.9

Ընթացիկ	3494723.2	2491258.9	2641732.8	2703139.8	3139861.5
Աշխատավարձ	1002862.3	669813.3	590240.8	25529.2	5894.2
Այլ	2491860.9	1821445.6	2051492.0	2677610.6	3133967.3
Կապիտալ	3213632.9	3267879.2	4827897.2	10710680.7	19776114.4
Ներքին	425450.4	482409.1	725550.2	4056684.9	4967766.3
Դոնոր	2788182.5	2785470.1	4102347.0	6653995.8	14808348.1
Ջրահեռացման համակարգ	0.0	223115.2	174801.8	3627384.8	3002376.9
Ընթացիկ	0.0	79468.2	0.0	209461.5	324188.9
Աշխատավարձ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Այլ	0.0	79468.2	0.0	209461.5	324188.9
Կապիտալ	0.0	143647.0	174801.8	3417923.3	2678188.0
Ներքին	0.0	0.0	31154.8	580987.2	179458.1
Դոնոր	0.0	143647.0	143647.0	2836936.1	2498729.9
Ոռոգման համակարգ	11177385.7	9515139.8	9529956.8	10391438.8	17324384.9
Ընթացիկ	4743372.7	6059797.3	5782903.9	6161077.0	6638589.1
Աշխատավարձ	195542.9	120892.4	0.0	35531.7	518030.7
Այլ	4547829.8	5938904.9	5782903.9	6125545.3	6120558.4
Կապիտալ	6434013.0	3455342.4	3747052.9	4230361.8	10685795.8
Ներքին	1199510.6	1448543.4	2153314.3	3546874.0	5114689.4
Դոնոր	5234502.4	2006799.0	1593738.6	683487.8	5571106.4
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	1686136.5	419896.0	1901669.3	152209.7	138749.7
Ընթացիկ	1447326.5	417546.0	597684.3	151109.7	138749.7
Աշխատավարձ	67143.6	83501.9	100171.9	115737.1	115691.9
Այլ	1380182.9	334044.1	497512.4	35372.6	23057.8
Կապիտալ	238810.0	2350.0	1303985.0	1100.0	0.0
Ներքին	238810.0	2350.0	1303985.0	1100.0	0.0
Դոնոր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների, (%) – Կրթություն (2E)

Կրթություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Տարրական դպրոց	18,051,920.8	22,382,146.8	23,989,314.8	29,139,323.8	22,708,287.3
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	74.3%	71.2%	71.3%	76.3%	97.4%
Կապիտալ	25.7%	28.8%	28.7%	23.7%	2.6%
Ընթացիկի %					

Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Միջին դպրոց	33,211,459.2	39,046,286.5	41,747,362.6	53,838,104.9	37,704,566.8
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	73.6%	71.9%	75.3%	77.1%	97.2%
Կապիտալ	26.4%	28.1%	24.7%	22.9%	2.8%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Ավագ դպրոց	14,331,816.3	16,083,180.0	20,580,923.7	24,448,090.5	16,388,221.1
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	73.6%	71.9%	61.2%	68.5%	96.4%
Կապիտալ	26.4%	28.1%	38.8%	31.5%	3.6%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Նախնական մասնագիտական կրթություն	1,014,485.6	1,292,177.1	2,874,658.6	2,096,833.0	2,810,037.6
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100.0%	99.2%	53.6%	100.0%	71.0%
Կապիտալ	0.0%	0.8%	46.4%	0.0%	29.0%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Միջին մասնագիտական կրթություն	1,827,555.9	2,216,663.3	3,876,509.4	3,539,785.8	3,869,781.4
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	96.1%	96.0%	63.0%	89.4%	78.9%
Կապիտալ	3.9%	4.0%	37.0%	10.6%	21.1%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն	4,923,438.2	5,175,607.2	6,277,105.4	7,418,550.8	7,226,695.8
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	94.0%	97.5%	99.5%	99.1%	100.0%
Կապիտալ	6.0%	2.5%	0.5%	0.9%	0.0%
Ընթացիկի %					

Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Հետբուհական մասնագիտական կրթություն	378,971.1	322,798.9	561,386.9	600,257.8	651,717.4
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100.0%	97.9%	100.0%	100.0%	100.0%
Կապիտալ	0.0%	2.1%	0.0%	0.0%	0.0%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Արտադարձական դաստիարակություն	2,477,118.5	2,037,266.5	2,146,181.3	3,491,592.4	2,313,310.6
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	40.3%	59.9%	78.5%	68.6%	100.0%
Կապիտալ	59.7%	40.1%	21.5%	31.4%	0.0%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Այլ	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Լրացուցիչ կրթություն	0.0	0.0	771,963.3	1,274,935.7	952,360.0
Ընդամենի %					
Ընթացիկ			99.6%	95.1%	100.0%
Կապիտալ			0.4%	4.9%	0.0%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ			0.0%	0.0%	0.0%
Այլ			100.0%	100.0%	100.0%
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	646,869.3	662,253.0	759,140.0	1,102,348.5	1,045,473.7
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	93.6%	88.5%	97.0%	90.6%	100.0%
Կապիտալ	6.4%	11.5%	3.0%	9.4%	0.0%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	48.8%	52.3%	52.3%	46.6%	45.9%
Այլ	51.2%	47.7%	47.7%	53.4%	54.1%

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների , (%) – Առողջապահություն (2H)

Առողջապահություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)

Արտահիվանդանոցային ծառայություններ/ Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100	100	100	100	100
Կապիտալ	0	0	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0	0	0	0	0
Այլ	100	100	100	100	100
Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100	100	100	100	100
Կապիտալ	0	0	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0	0	0	0	0
Այլ	100	100	100	100	100
Հիվանդանոցային ծառայություններ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	96	94.3	100	100	100
Կապիտալ	4	5.7	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0	0	0	0	0
Այլ	100	100	100	100	100
Հանրային առողջապահական ծառայություններ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	98.7	76.1	100	100	100
Կապիտալ	1.3	23.9	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0	0	0	0	0
Այլ	100	100	100	100	100
Հարբշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	36.2	43.6	40.2	53.6	60.7
Կապիտալ	63.8	56.4	59.8	46.4	39.3
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0	0	0	0	0
Այլ	100	100	100	100	100
Քաղաքականության մշակում և կառավարում					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100	99.4	100	100	100
Կապիտալ		0.6			
Ընթացիկի %					

Աշխատավարձ	63.9	74	89.9	90.9	92.2
Այլ	36.1	26	10.1	9.1	7.8

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների, (%) – Ջուր (2W)

Ջուր, հազ. ՀՀ դրամ	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ջրամատակարարման համակարգ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	52.1	43.3	35.4	20.2	13.7
Կապիտալ	47.9	56.7	64.6	79.8	86.3
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	28.7	26.9	22.3	0.9	0.2
Այլ	71.3	73.1	77.7	99.1	99.8
Ջրահեռացման համակարգ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	-	-	0	5.8	10.8
Կապիտալ	-	-	100	94.2	89.2
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	-	-	-	0	0
Այլ	-	-	-	100	100
Ոռոգման համակարգ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	42.4	63.7	60.7	59.3	38.3
Կապիտալ	57.6	36.3	39.3	40.7	61.7
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	4.1	2.0	0.0	0.6	7.8
Այլ	95.9	98.0	100.0	99.4	92.2
Քաղաքականության մշակում և կառավարում					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	85.8	99.4	31.4	99.3	100.0
Կապիտալ	14.2	0.6	68.6	0.7	0.0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	4.6	20.0	16.8	76.6	83.4
Այլ	95.4	80.0	83.2	23.4	16.6

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների, – Կրթություն (3E)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)

Ընդամենը կրթության ծախսեր	76,863,635.0	89,218,379.2	103,584,546.0	126,949,823.0	95,670,451.8
Ընթացիկ	57,784,457.6	66,148,703.6	75,113,876.6	98,308,693.9	91,803,512.6
Աշխատավարձ	295,734.4	306,691.8	385,398.2	464,959.1	479,880.2
Այլ	57,488,723.2	65,842,011.8	74,728,478.4	97,843,734.8	91,323,632.4
Կապիտալ	19,079,177.4	23,069,675.6	28,470,669.4	28,641,129.1	3,866,939.2
Ներքին	9,606,463.0	15,893,797.8	22,673,963.1	27,852,469.7	599,065.8
Դոնոր	9,472,714.4	7,175,877.8	5,796,706.3	788,659.4	3,267,873.4

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների, – Առողջապահություն (3H)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ընդամենը առողջապահության ծախսեր	39,410,183	46,653,731	54,473,456	66,087,610	55,133,420
Ընթացիկ	33,920,154	39,481,044	47,026,200	60,125,393	51,567,828
Աշխատավարձ	466,623	624,510	817,801	1,039,745	996,236
Այլ	33,453,531	38,856,534	46,208,399	59,085,648	50,571,592
Կապիտալ	5,490,030	7,172,687	7,447,256	5,962,218	3,565,592
Ներքին	5,490,030	7,172,687	7,447,256	5,962,218	3,565,592
Դոնոր	-	-	-	-	-

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների – Ջուր (3W)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ընդամենը ջրային ոլորտի ծախսեր	19,571,878.3	15,917,289.1	19,076,057.9	27,584,853.8	43,381,487.4
Ընթացիկ	9,685,422.4	9,048,070.5	9,022,321.0	9,224,788.0	10,241,389.2
Աշխատավարձ	1,265,548.8	874,207.6	690,412.7	176,798.0	639,616.8
Այլ	8,419,873.6	8,173,862.8	8,331,908.3	9,047,990.0	9,601,772.4
Կապիտալ	9,886,455.9	6,869,218.6	10,053,736.9	18,360,065.8	33,140,098.2
Ներքին	1,863,771.0	1,933,302.5	4,214,004.3	8,185,646.1	10,261,913.8
Դոնոր	8,022,684.9	4,935,916.1	5,839,732.6	10,174,419.7	22,878,184.4

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների (%) – Կրթություն (4E)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)

Ընդամենը կրթության ծախսեր					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	75.2	74.1	72.5	77.4	96.0
Կապիտալ	24.8	25.9	27.5	22.6	4.0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Այլ	99.5	99.5	99.5	99.5	99.5

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների (%) – Առողջապահություն (4H)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ընդամենը առողջապահության ծախսեր					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	86.1	84.6	95.7	99.1	93.5
Կապիտալ	13.9	15.4	13.7	9	6.5
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	1.4	1.6	1.7	1.7	1.9
Այլ	98.6	98.5	98.3	98.3	99.1

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների (%) – Ջուր (4W)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ընդամենը ջրային ոլորտի ծախսեր					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	49.5	56.8	47.3	33.4	23.6
Կապիտալ	50.5	43.2	52.7	66.6	76.4
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	13.1	9.7	7.7	1.9	6.2
Այլ	86.9	90.3	92.3	98.1	93.8

Ֆինանսավորման աղբյուրները ըստ ոլորտների, 2008 (5)

	Գումար	ՀՆԱ %	Ոլորտի ծախսերի %
Կրթություն			
Ընդամենը	172,860,446.0	4.74%	100%
Կառավարություն	96,952,041.5	2.66%	56.09%
Ազգային/կենտրոնական	96,952,041.5	2.66%	56.09%
Շրջանային/Տարածքային	0.0	0.00%	0.00%

Տեղական (ՏԻՄ)	0.0	0.00%	0.00%
Տնային տնտեսություն	69,275,900.0	1.90%	40.08%
Դոնոր/Արտաքին աջակցություն	6,632,504.5	0.18%	3.84%
Առողջապահություն			
Ընդամենը	85,047,983.3	1.5%	100%
Կառավարություն	54,473,456	1.5%	64.1%
Ազգային/Կենտրոնական	54,473,456	1.5%	64.1%
Շրջանային/Տարածքային	0	0	0
Տեղական (ՏԻՄ)	0	0	0
Տնային տնտեսություն ¹⁰	30,574,527	0.8%	35.9%
Դոնոր/Արտաքին աջակցություն	0	0	0
Ջուր			
Ընդամենը	43,428,151.9	1.2%	100%
Կառավարություն	13,236,325.3	0.4%	30.5%
Ազգային/Կենտրոնական	13,236,325.3	0.4%	30.5%
Շրջանային/Տարածքային	0	0	0
Տեղական (ՏԻՄ)	0	0	0
Տնային տնտեսություն	24,352,094	0.7%	56.1%
Դոնոր/Արտաքին աջակցություն	5,839,732.6	0.2%	13.4%

Պետության վերաբերյալ ընդհանուր տվյալներ (6)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
ՀՆԱ	2,656,189,800	3,149,283,400	3,646,111,300	4,169,300,000 ¹¹	3,214,600,000
Բնակչ.	3,222,700	3,230,100	3,238,400	3,245,836	3,253,289

ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԵՆԹԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կրթություն

Ստորև ներկայացված է ԾԲՎ աղյուսակների մշակման նպատակով օգտագործված ենթաաղյուսակների ցուցակը:

1. Միջնակարգ ընդհանուր կրթությանն առնչվող ծախսերի՝ տարրական, միջին և ավագ դպրոցների ծրագրերին բաշխման նպատակով հաշվարկվել և կիրառվել են հետևյալ ցուցանիշները՝ հիմնվելով Մերթոդաբանություն գլխի Կրթություն բաժնի

¹⁰ Հաշվարկները արված են ՕԲՎ համար AST կողմից իրականացրած հետազոտության արդյունքների հիման վրա

¹¹ Առ 2009 նոյեմբերի. ՀՆԱ կանխատեսումները զգալիորեն ճշգրտվել են տնտեսական ճգնաժամի հետևանքները հաշվի առնելով: Ճշգրտված կանխատեսումները կազմում են 3,116,000,000

Ծախսերի բաշխում պարագրաֆի առաջին կետում նկարագրված սկզբունքի վրա (տես վերը).

- a. 2006թ. համար - 27%, 51% և 22%, համապատասխանաբար՝ տարրական, միջին և ավագ դպրոցների ծրագրերի համար;
 - b. 2007 – 2010թթ. համար – համապատասխանաբար 28%, 51% և 21%:
2. 2006 և 2007թթ. համար, երբ պետական բյուջեով տարանջատված չէին բարձրագույն և հետբուհական կրթությունների ծախսերը, հաշվարկվել և կիրառվել են երկու ծրագրերին առնչվող ծախսերի հատուկ ցուցանիշներ՝ համապատասխանաբար 92% և 8%՝ հիմնված նույն ծրագրերի 2008-2010թթ. տվյալների վրա:
3. ԾԲՎ “Ընդհանուր երկրի տվյալներ (6)” ձևում 2009 և 2010թթ. բնակչությունը հաշվարկվել է հիմնվելով 2006-2008թթ. փաստացի միջին աճի տոկոսի վրա (մոտ 0.23% տարեկան):

Առողջապահություն

Ոլորտում իրականացվող կապիտալ ներդրումները հիմնականում կատարվում են Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրի շրջանակներում (Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական հաստատությունների, ընտանեկան բժիշկների գրասենյակների շինարարություն և վերանորոգում, բժշկական սարքավորումների, տեխնոլոգիաների և ավտոմեքենաների ձեռքբերում և այլն): Ծրագիրը ֆինանսավորել է տարբեր նպատակների համար ոչ-ֆինանսական ակտիվների շինարարությունը և ձեռքբերումը (այդ թվում՝ առաջնային բուժօգնության հաստատություններ, ընտանեկան բժիշկների գրասենյակներ, հիվանդանոցներ): Այնուամենայնիվ, հնարավոր չի եղել ըստ տարիների և ծրագրերի ձեռք բերել տարաբաժանված ծախսերի ցուցանիշները (օրինակ՝ ըստ առաջնային առողջապահության և հիվանդանոցային ծրագրերի): Այդ իսկ պատճառով կիրառված մոտեցումը նման էր բյուջեով կիրառվող մոտեցմանը, այն է՝ այդ ծախսերը ներառված են “Պարաբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ” ծրագրում: Նույնը կիրառվել է նաև բժշկական սարքավորումների և շտապ օգնության մեքենաների դեպքում:

Ջրային ոլորտ

Ներկայացված ծրագրերից հատկապես դժվար էր տարանջատել ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծրագրերը, քանի որ դրանք խիստ փոխկապակցված են միևնույն համակարգում: Որոշակի հատուկ ուսումնասիրություններ թույլ են տալիս ենթադրել, որ երբ ծրագրերը իրենց մեջ կրել են երկու բաղադրիչները միաժամանակ, ապա հիմնականում ծախսերն ուղղված են եղել դեպի ջրամատակարարման հետ կապված

գործունեությունը: Այսպիսով, ծախսերի բաշխումն ըստ ծրագրերի կատարելիս, ենթադրվել է, որ ծախսերը հատկացվել են ջրամատակարարման ծրագրին, եթե չկա հատուկ տեղեկատվություն կոյուղու համակարգում կատարված ներդրումների վերաբերյալ: Այն ծրագրերի դեպքում, որոնց համար հասանելի էր հատուկ տեղեկատվություն ջրահեռացման բաղադրիչների մասով, համապատասխան ծախսերը հատկացվել են “Կոյուղի” ծրագրին:

Ծախսերի սահմանման և տարանջատման հետ կապված մեկ այլ խնդիր առնչվում է արտաքին ֆինանսավորմամբ իրականացվող ծրագրերին (օրինակ, Աբու-Դաբիի Զարգացման Հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող ծրագիրը), որտեղ հնարավոր չի եղել պարզել աշխատավարձի բաղադրիչը, քանի որ նման արտաքին ֆինանսավորմամբ ծրագրերում առկա է աշխատավարձերի մասին տեղեկությունների ցածր թափանցիկություն: Սակայն հիմնվելով մեր՝ որոշակի ուսումնասիրությունների վրա, հաշվարկվել է, որ նմանատիպ ծրագրերում ընթացիկ ծախսերի մեջ աշխատավարձի բաղադրիչը կազմում է մոտ 45%, ինչը կիրառվել է նաև մեր աղյուսակներում:

Ենթադրվել է նաև, որ ջրային ոլորտի ընկերությունները տվյալ փուլում շահույթ չեն ստանում¹²: Այս կազմակերպություններն ազատված են բնապահպանական վճարների պարտավորությունից: Ավելին, ջրի սակագներում չեն հաշվառվում կապիտալ ծախսերի ծավալները: Վերը նշված բոլոր գործոններից ելնելով, ներկայիս սակագների դեպքում շահույթ ստանալ հնարավոր չէ: Այսպիսով, ենթադրվում է, որ օպերատորները իրենք ներդրումներ չեն կատարում ենթակառուցվածքներում, իսկ այս ոլորտում ծախսերի հիմնական ինստիտուցիոնալ աղբյուրներ են հանդիսանում պետական բյուջեն և դոնորները:

¹² Գոյություն ունեն որոշակի դեպքեր, երբ ընկերությունը շահույթ է ստացել և այնույետև օգտագործել այն ներդրումների համար, սակայն, նման դեպքերը հազվադեպ են տեղի ունենում

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Ընդհանուր արդյունքներ

Սկսած 2003թ. Հայաստանի հանրային ծախսերի քաղաքականությունը ղեկավարվում և ուղղորդվում է Աղքատության Հաղթահարման Ռազմավարական Ծրագրով (ԱՀՌԾ), որն ընդունվել է ՀՀ Կառավարության կողմից և պարբերաբար վերանայվել է: Այս փաստաթուղթը դարձավ կառավարության գլխավոր ռազմավարական ծրագիրը՝ տնտեսական և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների մասով և սահմանեց կառավարության գործունեության և պետական բյուջեի հատկացումների առաջնահերթ ոլորտները: ԱՀՌԾ-ին զուգահեռ, հանրային ծախսերի կառավարման համակարգում ներդրվեց միջնաժամկետ ծախսային ծրագիրը (ՄԺԾԾ)՝ ընդունված քաղաքականությունները և ռազմավարությունները տարեկան բյուջետավորման և միջոցների հատկացման հետ փոխկապակցելու նպատակով: Այս ծրագիրը մշակվել էր պետական ծախսերի եռամյա պլանավորման նպատակով և պետք է վերանայվի տարեկան կտրվածքով՝ քաղաքականության փոփոխությունները և հաջորդ բյուջետային տարվա կանխատեսումները ներառելու նպատակով: ՄԺԾԾ-ն արտացոլում է պետական քաղաքականությունները և առաջնահերթությունները՝ ապահովելով մանրամասն պլանավորում և ծախսերի հաշվարկ և հիմք է հանդիսանում տարեկան պետական բյուջեների մշակման համար:

Միջնաժամկետ պլանավորման գործընթացի ազդեցությունն ընդլայնվեց երկրում ծրագրային բյուջետավորման որոշակի էլեմենտների ներդրման միջոցով: Մասնավորապես, կառավարությունն սկսեց բյուջետային փաստաթղթերում ներառել որոշ հիմնական արդյունքների տվյալներ: Սույն հաշվետվությունը նաև հնարավորություն կտա կառավարության որոշում կայացնողներին՝ համապատասխանեցնել իրենց կողմից հայտարարված ռազմավարությունները ագրեգացված բյուջետային տվյալների հետ: Ինչպես նշված է վերևում, եթե բյուջեում առկա են մի քանի տասնյակ ծրագրեր/նախագծեր/միջոցառումներ (օրինակ՝ կրթության ոլորտում), որոնք կապակցված են մի քանի առանցքային քաղաքականությունների հետ, ապա ցանկացած որոշում կայացնողի համար դժվար է դառնում կապել հայտարարված քաղաքականությունը՝ խելամիտ և կիրառելի մակարդակով ագրեգացված որոշակի բյուջետային հատկացումների հետ:

Այսպիսով, սույն հաշվետվության ամենակարևոր արդյունք է հանդիսանում տվյալների՝ ավելի ընկալելի ձևաչափերով և բյուջետային հատկացումների մակարդակներով ներկայացնելու կարողությունը, որոնք ուղղակիորեն կապված են քաղաքականության վերաբերյալ որոշումների ընդունման մակարդակի հետ:

Ստորև ներկայացված է ավելի որոշակի քննարկում ըստ ոլորտների, ինչպես նաև վերլուծություն՝ քաղաքականություն-բյուջե-արդյունք կապի վերաբերյալ:

Կրթություն

ԱՀՌԾ-ն և, այնուհետև, ՄԺԾԾ-ն սահմանել են Հայաստանի կրթական համակարգը որպես պետական ծախսերի ամենաառաջնային ոլորտներից մեկը: Պետական բյուջեի հատկացումները 2006-2009թթ. ժամանակահատվածի համար կազմել են միջինում 14% տարեկան, ինչը հանգեցրել է կրթական ծախսերի 20% միջին տարեկան անվանական աճի: Սա իր հերթին հանգեցրեց նույն ժամանակահատվածում ՀՆԱ-ում կրթական պետական ծախսերի մասնաբաժնի աճին՝ 2.5%-ից մինչև 3.0%:

Ինչպես ցույց են տալիս ԾԲՎ աղյուսակները, կրթական պետական ծախսերի մեծագույն բաժինը հատկացվում է միջնակարգ ընդհանուր կրթության ենթաոլորտին. միջինում 85% 2006-2009թթ. համար: Միջնակարգ ընդհանուր կրթության դպրոցների ընթացիկ ֆինանսավորումը նույն ժամանակահատվածի համար աճեց 44.9 մլրդ. ՀՀ դրամից մինչև 75.6 մլրդ. ՀՀ դրամ: Նույն ժամանակահատվածում միջնակարգ ընդհանուր կրթության աշակերտների թվաքանակը նվազեց 462800-ից մինչև մոտ 408900 մարդ՝ հանգեցնելով մեկ աշակերտի հաշվով ֆինանսավորման մոտ 100% աճին՝ մոտ 97000 ՀՀ դրամից մինչև 179000 ՀՀ դրամ: Այս միտումների մասնավոր արդյունքներն էին դպրոցների պահպանման բարելավված պայմանները, ինչպես նաև դպրոցների ուսուցիչների աշխատավարձերի աճը մինչև մեկ շնչին բաժին ընկնող ՀՆԱ-ի ցուցանիշը՝ ուսուցչի պաշտոնը աշխատաշուկայում դարձնելով ավելի գրավիչ և բարձրացնելով ուսուցիչների շահագրգրվածությունը՝ ուսուցման ավելի բարձր որակ և կրթության բովանդակության և մեթոդաբանության ընթացիկ բարեփոխումներին ավելի մեծ ներգրավվածություն ապահովելու գործում:

Ստորև ներկայացված է միջնակարգ ընդհանուր կրթության աշակերտների թվաքանակը (հիմնական արդյունքների տվյալներ)¹³.

	2006	2007	2008	2009	2010
Տարրական	123,522	121,839	115,000	112,511	109,079
Միջին	237,761	223,586	213,424	210,312	201,925
Ավագ	101,529	91,356	86,164	86,113	81,600
Ընդամենը	462,812	436,781	414,588	408,936	392,604
Ֆինանսավորում	44,989,762	52,094,843	57,872,226	75,650,752	70,156,009

¹³ Հաշվի առնելով ակադեմիական և հիմնական օրացույցների շեղումը (սեպտեմբեր-հունիս և Հունվար-դեկտեմբեր) միջին ակադեմիական օրացույցի տվյալները փոխարկվել են տարեկանի

Մեկ աշակերտի հաշվարկով (միավորի գին), հազ. ՀՀ դրամ	97.21	119.27	139.59	184.99	178.7

Աշակերտների թվաքանակն այլ կրթական ենթաուղորտներում (հիմնական արդյունքների տվյալներ) ներկայացված է ստորև.

	2006		2007		2008		2009	
	Պետ. պատվերով ուսանողներ	Վճարովի ուսանողներ	Պետ. պատվերով ուսանողներ	Վճարովի ուսանողներ	Պետ. պատվերով ուսանողներ	Վճարովի ուսանողներ	Պետ. պատվերով ուսանողներ	Վճարովի ուսանողներ
Նախնական մասնագիտական և միջին մասնագիտական կրթություն								
1. Նախնական մասնագիտական կրթություն	2880	83	3948	147	4129	115	4269	312
2. Միջին մասնագիտական կրթություն	21156	6681	21144	7161	21385	7513	21157	8475
Բարձրագույն և հետբուհական կրթություն								
1. Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն (բակալավրիատ և մագիստրատուրա)	20657	56600	20750	64779	20745	70292	21144	75474
2. Հետբուհական մասնագիտական կրթություն	1309	219	1279	230	1203	211	1103	217
Կրթության այլ մակարդակներին չդասված								
1. Արտադպրոցական կրթություն	13549	21643	14256	21030	14175	21174	15063	22406

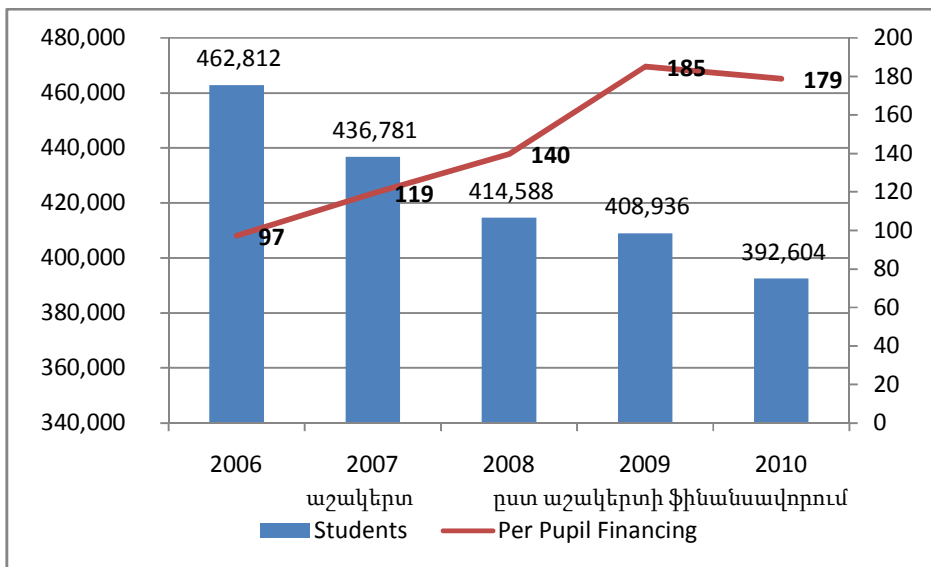
Դպրոցների ֆինանսավորման աճին զուգահեռ ընթանում էին միջնակարգ ընդհանուր կրթության որակի և համապատասխանության լայնածավալ բարեփոխումներ: Դրանք վերաբերվում էին հետևյալ առանցքային ուղղություններին.

1. Անցում 12-ամյա կրթությանը՝ եվրոպական կրթական ոլորտի հետ լիարժեք համապատասխանության նպատակով;

2. Միջնակարգ ընդհանուր կրթության պետական կրթակարգի, 12-ամյա կրթության առարկաների ծրագրի և ստանդարտների, ինչպես նաև նոր առարկաների դասագրքերի մշակում և ներդրում դպրոցի բոլոր դասարանների և առարկաների համար;
3. Գնահատման նոր համակարգի մշակում և ներդրում, այդ թվում՝ ըստ առարկաների և ընդհանուր գնահատում և Գնահատման և թեստավորման կենտրոնի ստեղծում՝ միասնական ավարտական և բուհական ընդունելության քննությունների կազմակերպման և անցկացման նպատակով;
4. Համակարգչային սարքավորումների մատակարարում Հայաստանի բոլոր դպրոցներին՝ բարձրացնելով երկրում համակարգիչ/աշակերտ հարաբերակցությունը 1/300-ից մինչև համարյա 1/30;
5. Դպրոցական ինտերնետային ցանցի ստեղծում՝ ներկայումս ներառված 640 դպրոցներով և պետական բյուջեի միջոցներից ֆինանսավորվող՝ բարձր արագության 24 ժամյա ինտերնետ միացում;
6. Էլեկտրոնային ուսուցողական նյութերի, ուսուցանվող առարկաների համակարգչային ծրագրերի մշակում և մատակարարում դպրոցներին՝ մոտ 10 առարկաների մասով, ինչպես նաև լիարժեքորեն գործող դպրոցական ինտերնետային պորտալի ստեղծում (www.armedu.am);
7. Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոնի հիմնում՝ դպրոցական ուսուցման և սովորելու գործընթացներում տեղեկատվական և հաղորդակցության տեխնոլոգիաների ինտեգրման բարեփոխումները համակարգելու և պահպանելու նպատակով;
8. Ուսուցիչների էքստենսիվ ուսուցման արշավների իրականացում՝ նոր ուսումնական պլանի, առարկաների ծրագրի, գնահատման, ուսուցման գործընթացում S2S կիրառման, խմբակային ուսուցման մեթոդների և այլ թեմաներով, ինչպես նաև բոլոր տեսակի դասընթացներում մոտ 60000 ուսուցիչների մասնակցության ապահովում;
9. Միջնակարգ դպրոցների անցում ըստ մուտքային տողերի պետական բյուջեի ֆինանսավորումից դեպի ընդհանուր գումարով ֆինանսավորում՝ հիմնված մեկ աշակերտի հաշվով ֆինանսավորման բանաձևի վրա, ինչպես նաև դպրոցների անկախության և ինքնակառավարման մակարդակի բարձրացում;
10. Առանձին գործող ավագ դպրոցների ցանցի ստեղծման ծրագրի մեկնարկը, որը պետք է ընդգրկի 150-200 ավագ դպրոցներ;
11. Նախադպրոցական կրթության զարգացման ծրագրի մեկնարկը՝ դպրոցներում, մանկապարտեզներում և այլուր ցածր ծախսերով նախադպրոցական միկրո-ծրագրերի ներդրման համար:

Միջնակարգ ընդհանուր կրթության ֆինանսավորման զգալիորեն աճող ուղղություններից մեկն էր հանդիսանում դպրոցների շենքերի շինարարությունը և վերանորոգումը, ինչպես նաև լոկալ, գազով աշխատող ջեռուցման համակարգերի տեղադրումը դպրոցներում: Այս նպատակներով 2006-2008թթ. կատարված կապիտալ ծախսերը (ներքին և դոնորների ֆինանսավորմամբ) կազմել են համապատասխանաբար

17 մլրդ. և 25 մլրդ. ՀՀ դրամ՝ հանգեցնելով մոտ 600 դպրոցների վերանորոգմանը և կառուցմանը: 2009թ. պետական բյուջեով միջնակարգ ընդհանուր կրթության կապիտալ ծախսերի համար հատկացվեց 27 մլրդ. ՀՀ դրամ, սակայն ֆինանսա-տնտեսական ճգնաժամը զգալի վնաս հասցրեց Հայաստանի տնտեսությանը և կրճատեց հարկերի հավաքագրումը 2009թ.: Արդյունքում, նախատեսված վերանորոգման և շինարարական աշխատանքների մեծ մասը հետաձգվեց, և դրանց իրականացումն ամենայն հավանականությամբ կդադարեցվի մինչև տնտեսության և պետական բյուջեի վերականգնումը:

2010թ. պետական բյուջեի նախագծով կապիտալ ծախսեր համարյա նախատեսված չեն. Ընդհանուր կրթության մոտ 97%-ը կազմում են ընթացիկ ծախսերը: Պլանավորված չեն վերանորոգման կամ շինարարական աշխատանքներ և հետաձգվել են նախկինում 2010թ. համար նախատեսված մի քանի այլ ներդրումային ծախսեր: Ընթացիկ ծախսերը 2010թ. համար կազմում են 2009թ. նույն ծախսերի մոտ 88%: Դպրոցների ընթացիկ ֆինանսավորումը կրճատվել է 75 մլրդ. ՀՀ դրամից մինչև 70 մլրդ. ՀՀ դրամ, սակայն այս կրճատումը պայմանավորված չէ մեկ աշակերտի հաշվով ֆինանսավորման կրճատմամբ (միավորի ծախսի կրճատում), այլ ավելի շատ աշակերտների թվաքանակի կրճատման արդյունք է, ինչն էլ իր հերթին պայմանավորված է բնակչության ժողովրդագրական փոփոխություններով:

Առողջապահություն

Առողջապահության ոլորտը, բյուջեն և քաղաքականությունները գտնվում են բնակչության հետաքրքրության կենտրոնում և դա իր ազդեցությունն ունի

կառավարության քաղաքականության մշակման գործընթացների և հասարակական վարքի վրա: Առողջապահական ոլորտի առաջնահերթությունները, թիրախները և ծրագրային նախաձեռնություններն արտացոլված են Միջնաժամկետ Ծախսային Ծրագրում, Ոլորտի ռազմավարական ծրագրերում (“Մոր և մանկան”, “Առողջության առաջնային պահպանում” ռազմավարություններ) և այլն: Անցումային շատ երկրներում, ինչպիսին Հայաստանն է, առողջապահական ոլորտը հաճախ ստանում է ՀՆԱ-ի (կամ բյուջեի) որոշակի մասնաբաժին և հետո ոլորտի պատասխանատուները փորձում են տեղավորել բոլոր առաջնահերթությունները այդ սահմանափակող ծավալների մեջ (որոնք կարող են իրատեսական չլինել և հայտարարված քաղաքականություններին համարժեք չհանդիսանալ):

Հայաստանում առողջության առաջնային պահպանման ոլորտը և դրա զարգացումը հայտարարված է որպես առաջնահերթություն: Կառավարությունը տարեց տարի ավելացնում է բյուջետային հատկացումների ծավալը այս ոլորտին՝ հայտարարված նպատակներին հասնելու համար: Այդպիսով, ընդհանուր առողջապահական հատկացումների մեջ առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունների մասնաբաժինը մշտապես ավելանում է:

Արդյունքում վերջին տարիներին արձանագրվել է բնակչության կողմից առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունների օգտագործման մակարդակի զգալի աճ (ինչը դրականորեն է խոսում քաղաքականություն-բյուջե-արդյունք շղթայի մասին):

Առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունների թվի աճը կարելի է բացատրել և՛ ծառայությունների հասանելիության բարելավմամբ և՛ բնակչության առողջության ընդհանուր մակարդակի անկմամբ: Արդյունքների ցուցանիշները կարող են ինչ որ չափով լուսաբանել դրա պատճառները:

Համաձայն Առողջապահության նախարարության վիճակագրական տվյալներին, առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունների թիվը մշտապես աճում է սկսած 2001թ. (1.8 հարաբերակցությամբ): Նկատվում է նաև աճ հիվանդանոցային ծառայությունների ոլորտում: Ավելին, դեպքերի թիվը (առաջին անգամ ախտորոշված հիվանդության գրանցման) նույնպես աճել է:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացվում են ընդհանուր տվյալներ առողջապահական ծառայությունների դինամիկայի վերաբերյալ.

	2006	2007	2008
ԱԱՊ հաճախումները մեկ բնակչի հաշվով կազմել է	2.8	2.8	3.3
Հիվանդանոց ընդունված հիվանդների թվաքանակը, 10000 բնակչի հաշվով	5	5.3	5.6

Առաջին անգամ ախտորոշված հիվանդությունների քանակը	471082	479302	533684
Բնակչության ընդհանուր հիվանդացությունը (մեծահասակներ և դեռահասներ)	892332	920141	999981

Ամենակարևոր հիվանդությունների տիպերն ըստ տարիների հետևյալն են.

	2006	2007	2008
Արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	123189	133614	151047
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	185685	189360	210511
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	73375	74805	76673
Հղիության, ծննդաբերության և հետծննդաբերության շրջանի բարդություններ	19948	19153	18865
Արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններով պայմանավորված մահացության դեպքեր	13587	13504	13681
Նորագոյացություններով պայմանավորված մահացության դեպքեր	5188	5221	5505
Շնչառական օրգանների հիվանդություններով պայմանավորված մահացության դեպքեր	2008	1893	1792

2008 թվականին ծննդոգնության ծառայությունները հայտարարվեցին առաջնահերթ: Այսպիսով, այդ պահից սկսած հարաճուն տեմպերով ավելացան բյուջետային հատկացումների ծավալները՝ ավելի մեծ մասնաբաժին կազմելով ընդհանուր առողջապահության բյուջեի մեջ: Որպես բարեփոխումների առանցքային հատված, ապագա ծնողներն սկսեցին ստանալ ծննդոգնության ծառայությունների հավաստագրեր, ինչն ապահովեց կառավարության կողմից ծառայությունների լիարժեք փոխհատուցումը:

Ըստ ընթացիկ մոնիտորինգի տվյալների, քաղաքականության հայտարարված փոփոխություններն ունեն դրական ազդեցություն ծնունդների աճի խթանման տեսանկյունից: Քաղաքականությունն ազդեցություն է ունեցել այս ոլորտին կառավարության ցուցաբերած աջակցության լիարժեքության և ծննդոգնության ծառայությունների ավելի հասանելի և որակյալ դառնալու ուղղությամբ: Դրան աջակցելու նպատակով կառավարությունը նաև խթանել է բժշկական անձնակազմի աշխատավարձերի՝ մի քանի անգամ բարձրացումը, իսկ ՀՀ առողջապահության նախարարությունը զգալի ջանքեր է գործադրում այս գործընթացի կանոնավոր

մոնիտորինգի ուղղությամբ: Առողջապահության նախարարության վիճակագրությունը տրամադրում է այս ոլորտի հետևյալ տվյալները.

	2006	2007	2008
Բնական աճը, 10000 բնակչի հաշվով	3.24	4.11	4.26
Կենդանաձնություն	37639	40105	41185

Պետք է նկատել, որ քաղաքականություն-բյուջե-արդյունք մոդելային սխեմայում կապը դեռևս թույլ է: Նախարարությունները և գործակալությունները արդյունքների մասին հաշվետվությունների համար և բյուջեի պլանավորման ընթացքում հիմնականում օգտագործում են հիմնական քանակական ցուցանիշներ: Չափազանց վաղ է նաև ամուր կապ արձանագրել հատկացված բյուջետային միջոցների (աճողական փոփոխություններ) և կանխարգելիչ առողջապահության և այլ արդյունքների միջև: Կառավարման նման թույլ մշակույթը կապվում է նաև պատշաճ Պետական ֆինանսական կառավարման գործընթացների սուղ ֆինանսավորման հետ, որոնք կարող են օգնել՝ բարելավման և քաղաքականությունները բյուջեներին կապելու հարցում:

Այնուամենայնիվ փաստ է, որ առողջապահության ոլորտում բյուջետային ներդրումները կայուն կերպով բարելավվում են, ուստի և անհրաժեշտ է բարելավել բյուջեի հիմնավորումները՝ կիրառելով արդյունքների վրա հիմնված բյուջետային մոտեցումներ:

Առողջապահության նախարարությունը նպատակ ունի մշակել “Առողջապահական համակարգի արդյունքների գնահատման” մեխանիզմ, որը կլրացնի ծրագրային բյուջետավորման ներդրման ջանքերը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ամփոփ տվյալներ առողջապահական ընդհանուր ծախսերում պետության և տնային տնտեսությունների համեմատական մասնաբաժինների վերաբերյալ՝ ըստ սույն հաշվետվությունում սահմանված ծրագրերի: Ցավոք տվյալները հասանելի են միայն 2008թ. համար (ինչը մեր սեփական ուսումնասիրության արդյունք է, քանի որ դինամիկ պատկեր ստանալու համար ոչ մի արտաքին աղբյուր հասանելի չէր): Ինչևէ, նույնիսկ նշված մեկ տարվա կտրվածքով նկատելի է, որ պետությունը համարյա բոլոր ծրագրերում առանցքային դեր ունի առողջապահական ծառայությունների մատուցման մասով, հատկապես՝ առողջության առաջնային պահպանման և մանկաբարձա-գինեկոլոգիական ծառայությունների ուղղությամբ, որտեղ կառավարությունը հայտարարել է աջակցության առաջնահերթություն: Կարելի է նկատել, որ այն ոլորտը, որը քաղաքականության

տեսանկյունից հատուկ ուշադրության չի արժանացել, օրինակ՝ հիվանդանոցային ծառայությունները, ընդհանուր ծախսերում պետության մասնաբաժնի մասով բավական հետ է մնում այլ ծրագրերից: Փաստորեն, այն նույնիսկ 50%-ի մակարդակից էլ ցածր է, ինչը նշանակում է, որ այդ ծրագրի դեպքում բնակչությունը ինքն է հոգում ծախսերի մեծ մասը:

2008 տվյալներ, հազ. ՀՀ դրամ	Ծախսեր			% ընդամենից	
	պետություն	SS	Ընդամենը	պետություն	SS
Արտահիվանդանոցային ծառայություններ	18,280,513	9,587,080	27,867,593	66%	34%
Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ	5,108,887	1,371,330	6,480,217	79%	21%
Հիվանդանոցային ծառայություններ	14,889,779	17,179,516	32,069,295	46%	54%
Հանրային առողջապահական ծառայություններ	2,829,200	2,139,454	4,968,654	57%	43%
Հարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ	12,454,542	297,146	12,751,688	98%	2%
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	910,534	-	910,534	100%	0%
Ընդամենը	54,473,455	30,574,527	85,047,982	64%	36%

Ջրային տնտեսություն

Վերլուծության արդյունքները ցույց են տալիս, որ յուրաքանչյուր տարի զգալի միջոցներ են ուղղվում ջրային ենթակառուցվածքների ոլորտ՝ հիմնականում զարգացման ծրագրերի ֆինանսավորման նպատակով (ներդրումներ ենթակառուցվածքներում): հիմնանորոգմանը և բարելավմանը: Ընդ որում, 2009-2010թթ. նախատեսվում է նույնատիպ միտում: Բերված ցուցանիշներից կարելի է հանգել հետևյալ ընդհանուր բնույթի եզրահանգումների.

1. 2006-2008թթ. ջրային ոլորտին ուղղված միջոցներից ընթացիկ ծախսերը մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել ընդհանուր ծախսերի մեջ: Սակայն ընթացիկ ծախսերի տեսակարար կշռի մեծությունն ընդհանուր ծախսերի մեջ անկման միտում ունի: Այս փաստը վկայում է այն մասին, որ տարեց տարի ջրային ենթակառուցվածքներն ենթարկվում են ավելի մեծ մաշվածության, ինչպես նաև այս խնդրի լուծմանն ուղղված կառավարության ձեռնարկած միջոցառումների,

այսինքն՝ ենթակառուցվածքները գործառնական վիճակում պահպանելու համար մեծ ներդրումների ներգրավման ու լայնամասշտաբ ծրագրեր նախաձեռնելու մասին:

2. Աշխատավարձի չափաբաժինն ջրային ոլորտին ուղղվող ընդհանուր ընթացիկ ծախսերի մեջ ունեցել է չնչին տեսակարար կշիռ՝ մինչև 10%: Այս փաստը թերևս պայմանավորված է ենթակառուցվածքների զարգացման համեմատաբար բարձր ծախսերով և ոլորտում քաղաքականության մշակման և հետազոտությունների իրականացման համար պահանջվող ցածր ծախսերով: Բացի այդ, ոլորտում առկա աշխատավարձերի ընդհանուր մակարդակը ցածր է:
3. Դոնորների կողմից իրականացվող ֆինանսավորումը մշտապես մեծ դեր է ունեցել ենթակառուցվածքների զարգացման գործում և ոլորտի ֆինանսավորման զգալի մասնաբաժին է կազմում:
4. Ջրահեռացման համակարգի բարելավման ու հիմնանորոգման ծրագրերը նախատեսվել են միայն 2008թ.-ից, իսկ լուրջ ներդրումներ նախատեսվում է կատարել 2009-2010թթ.: Մասնավորապես մեծածավալ ծրագիր է նախատեսված է Սևանա լճի ավազանում կոյուղու ցանցերի և մաքրման ենթակառուցվածքների կառուցման նպատակով:

Ընդհանուր առմամբ, ջրային ոլորտում ծրագրերի արդյունավետության և արդյունքների գնահատման տեսանկյունից հարկավոր է նկատի ունենալ հետևյալ հանգամանքները: 2006-2009թթ. ընթացքում ջրային տնտեսության ոլորտում պլանավորված/իրականացված ծրագրերը հիմնված էին ՀՀ ջրային օրենսգրքի, ջրի ազգային ծրագրի և ջրի ազգային քաղաքականության մասին օրենքների հիմնադրույթներով, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության ջրային ոլորտի կառավարմանը նվիրված որոշումներով (այդ թվում^a Աղքատության հաղթահարման աջակցության ռազմավարությունը - ԱՀՌԾ-ն) նախատեսված կարգավորման վրա: Այդ բոլորը միասին սահմանել են ջրային ոլորտի զարգացման առաջնահերթությունները, նպատակները և թիրախները:

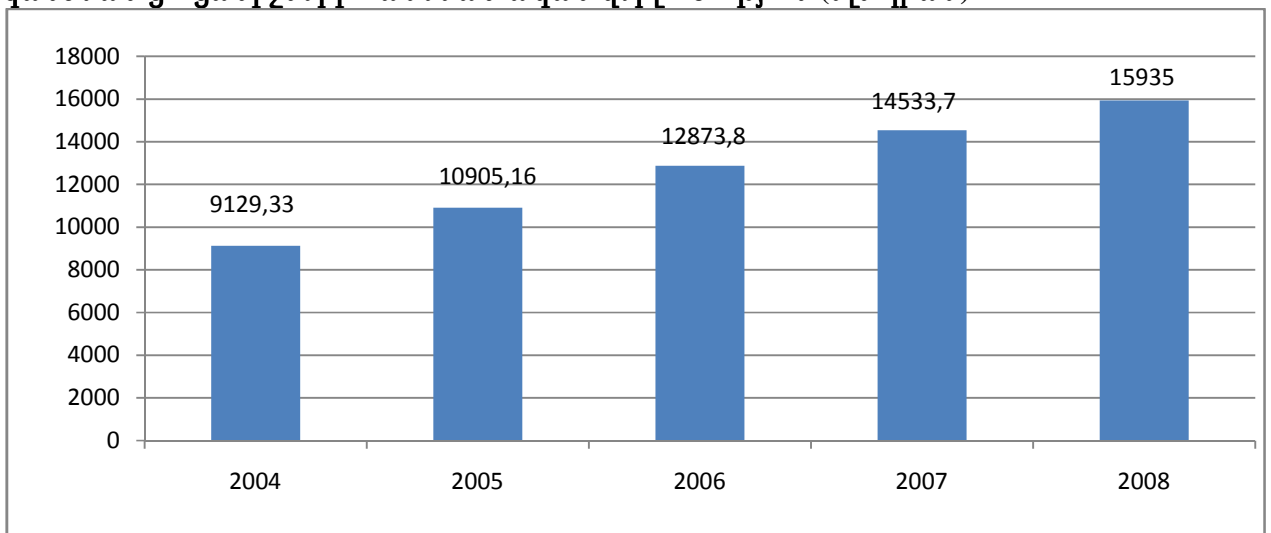
Այդ առումով իրականացված ծրագրերը ճիշտ կերպով նպատակուղղված են եղել և դրական արդյունքներ են նկատվել համակարգում կառուցվածքային բարեփոխումների, հաշվառման/ կատարելագործման համակարգի ներդրման, ջրամատակարարման տևողության ավելացման ու ջրի որակի բարելավման, մասնավոր կառավարման պայմանագրերի վերահսկման մեխանիզմների, մատակարարված ջրի դիմաց վճարների հավաքագրման մակարդակի բարձրացման, համակարգում տեխնիկական կորուստների նվազեցման և ընկերությունների գործունեության արդյունավետության բարձրացման,

ջրաչափական սարքերի լայնամասշտաբ տեղադրման, բյուջետային և դոնորների միջոցների արդյունավետ օգտագործման և ոլորտում նոր վարկային ու դրամաշնորհային միջոցների ներգրավման և այլնի ուղղությամբ:

Համակարգի կազմակերպությունների գործառնությունների և արդյունքների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ ծրագրերն իրագործվում են և առկա է ոլորտի ընկերությունների հանդեպ բնակչության վստահության աճ՝ պայմանավորված վերը նշված բարելավումներով (մատակարարված ջրի դիմաց հավաքագրումների աճ):

Այսպես, 2008 թվականի տարեկան դինամիկան արձանագրում է, որ սպառված ջրի դիմաց վճարների գանձումն աճել է 1.38 մլրդ դրամով (ընդհանուրը կազմել է 15.93 մլրդ. դրամ, աճը կազմել է մոտ 10%): Խմելու ջրի դիմաց վճարների հավաքագրումն աճել է 770 մլն դրամով (կազմելով 12.49 մլրդ. դրամ), իսկ ոռոգման ոլորտում ավել է գանձվել շուրջ 610 մլն դրամ (կազմելով 3.44 մլրդ. դրամ):

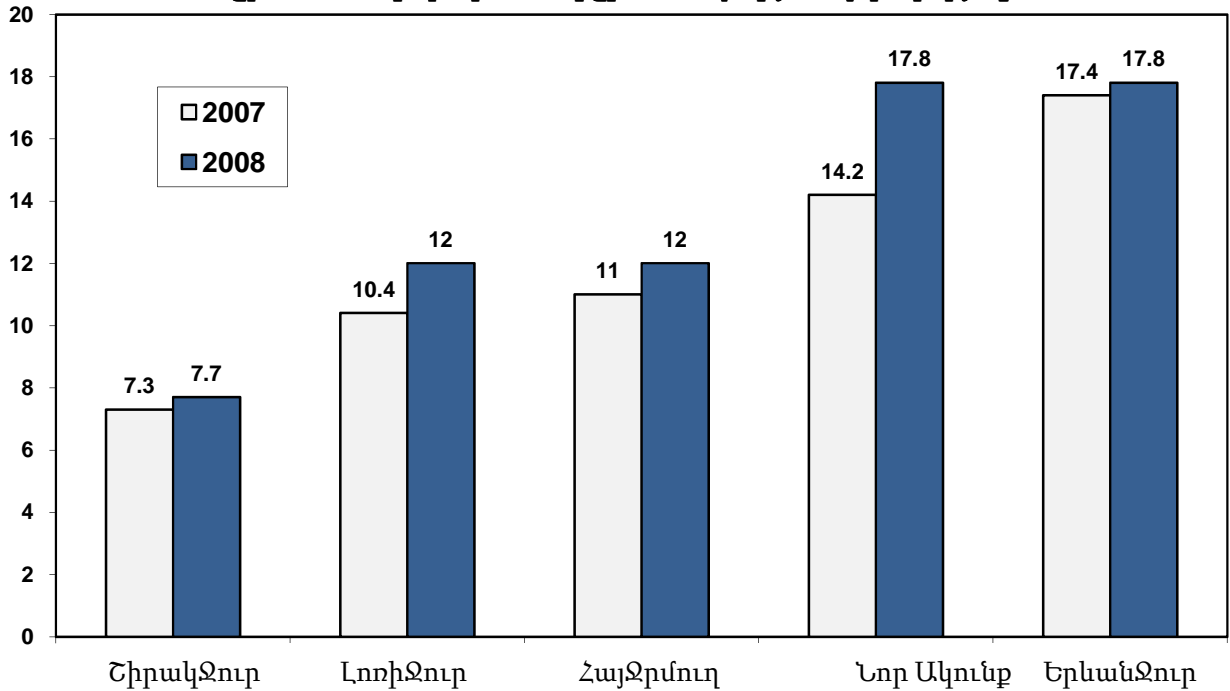
2004-2008թթ. խմելու և ոռոգման ջուր մատակարարող կազմակերպությունների գանձման ցուցանիշների համեմատական վերլուծություն (մլն դրամ)

Աղբյուր. ՀՀ 2008 թվականի պետական բյուջեով Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեին հատկացված և փաստացի կատարված ոչ ֆինանսական և ֆինանսական ամփոփ հաշվետվություն

Ներդրվող միջոցների արդյունավետության մասին են փաստում նաև ջրամատակարարման տնտեսության աճի միտումները: Այս համատեքստում մատակարար բոլոր ընկերությունների մոտ արձանագրվել է բարելավում:

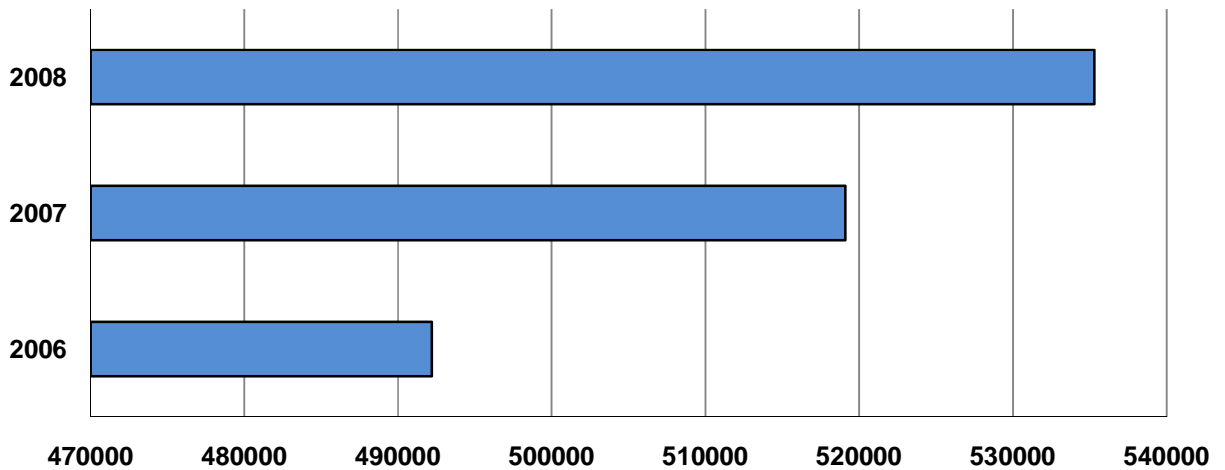
**2007-2008թթ. խմելու ջուր մատակարարող կազմակերպությունների
ջրամատակարարման միջին տևողության վերաբերյալ**

Աղբյուր. ՀՀ 2008 թվականի պետական բյուջեով Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեին հատկացված և փաստացի կատարված ոչ ֆինանսական և ֆինանսական ամփոփ հաշվետվություն

Ինչպես արդեն նշվեց, բարեփոխումներն անդրադարձել են նաև ջրամատակարարման հաշվառման և ակտիվների օպտիմալացման ու հաշվառման գործընթացներին: Միաժամանակ շարունակվել է նաև ջրաչափական համակարգերի տեղադրման ծավալների աճը, որոնք ավելացել են 16 հազարից ավելի չափով:

2006թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա և 2006-2008թթ. խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների սպասարկման տարածքում բաժանորդների մոտ տեղադրված ջրաչափերի վերաբերյալ

Աղբյուր. ՀՀ 2008 թվականի պետական բյուջեով Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեին հատկացված և փաստացի կատարված ոչ ֆինանսական և ֆինանսական ամփոփ հաշվետվություն

Վերը նշվածը նաև համահունչ է խմելու ջրի մատակարարման ոլորտում բաժանորդների (սպառողների) թվաքանակի աճին: Վերջին տարիներին արձանագրված դինամիկան հետևյալն է.

	2006	2007	2008	2009
Բաժանորդների թիվը	709046	713933	720235	725746

Համակարգում գործող բյուջետային և վարկային ներդրումային ծրագրերի շրջանակներում իրականացված հիմնական կապիտալ շինարարական (ներդրումային) աշխատանքները ներառել են հիմնական և օժանդակ կառույցների կապիտալ վերանորոգում, ջրամբարների կառուցում, նորոգում և բարելավում, ջրամատակարարման և կոյուղու խողովակաշարերի օպտիմալացում և կառուցում և այլն:

Պետության և տնային տնտեսությունների հարաբերական դերերի տեսանկյունից պարզվում է, որ ջրային ոլորտը շատ ավելի քիչ է կախված պետական միջամտություններից, քան կրթությունն ու առողջապահությունը: Դա հատկապես կարևոր է խմելու ջրի մատակարարման դեպքում, որտեղ ընդհանուր ծախսերի մոտ 70% մասնավոր են: Սա չափազանց կարևոր ցուցանիշ է, որը թույլ է տալիս իրականացնել երկարաժամկետ գնահատում, ինչպես նաև գնահատել քաղաքականությունների տարբերակները՝ բյուջեի վերաբերյալ ապագայում որոշումներ կայացնելիս (օրինակ՝ խմելու ջրի ոլորտը սուբսիդավորելու վերաբերյալ):

2008, հազ. ՀՀ դրամ	Ծախսեր			% ընդամենից	
	պետություն	SS	Ընդամենը	պետություն	SS
Ջրամատակարարման համակարգ	7,469,630	16,117,040	23,586,670	32%	68%
Ջրահեռացման համակարգ	174,802	n/a			
Ոռոգման համակարգ	9,529,957	8,235,055	17,765,011	54%	46%
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	1,901,669	-	1,901,669	100%	0%
Ընդամենը	19,076,058	24,352,094	43,428,152	44%	56%

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԾԱԳԱԾ ԲԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծրագրային Բյուջետավորման Վերլուծության իրականացման ընթացքում ի հայտ են եկել հետևյալ բարդությունները.

Կրթություն

1. **Ծրագրերի վերախմբավորում:** ԾԲՎ պահանջների փաստաթղթում տրված՝ ծրագրերի խմբավորման մակարդակը չափազանց ընդհանրական էր և դժվար էր այն կիրառել Հայաստանի կրթական համակարգի համար: Ծրագրերի ընտրված կառուցվածքը ավելի ճկուն կերպով է արտացոլում պետական բյուջետավորման գործընթացում կրթության համար օգտագործվող՝ ներկա գործառնության կառուցվածքը: Այն նաև ներառում է բոլոր անհրաժեշտ տվյալները՝ ԾԲՎ պահանջների փաստաթղթում օգտագործվող ագրեգացման մակարդակի համար:
2. **Ծախսերի բաշխում:** Կրթական ծրագրերի պետական բյուջեի դասակարգման մեջ 2008թ. տեղի է ունեցել փոփոխություն՝ պայմանավորված անցումով դեպի GFS 2001: Մինչև 2008թ. ընդհանուր կրթության ծրագրերում ծախսերը տարանջատված չէին ըստ տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցների: Այս ծրագրերի ծախսերը 2006 և 2007թթ. համար բաշխվել են տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցներին՝ ելնելով յուրաքանչյուր ենթամակարդակի աշակերտների թվաքանակից: GFS 2001-ին անցումից հետո միջնակարգ ընդհանուր կրթության դպրոցների ֆինանսավորման ծրագրերին հատկացվող ծախսերը նոր դասակարգումով տարանջատվեցին ըստ տարրական, միջնակարգ և ավագ դպրոցների: Սակայն, միջնակարգ ընդհանուր կրթության և կրթության այլ մակարդակների բոլոր աջակցող ծրագրերը տեղափոխվեցին “Կրթությանը տրամադրվող օժանդակ ծառայություններ աջակից ծառայություններ” առանձին

դաս: Ծրագրային Բյուջետավորման Վերլուծության նպատակներից ելնելով, այս ծրագրերը կրկին վերաբաշխվեցին իրենց համապատասխան բաժիններ: Այդ դասում մնացին միայն այն ծրագրերը, որոնք հնարավոր չէր ուղղակիորեն կապել կրթական մակարդակներից որևէ մեկին:

Առողջապահություն

Առողջապահության ոլորտում տնային տնտեսությունների սպառման/ծախսերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հնարավոր չէր հավաքագրել: 2008թ. համար պահանջվող ԾԲՎ աղյուսակը լրացնելու համար ՕԲՎ հարցաշարում ներառվեցին հատուկ պահանջներ (և որոշ անդրադարձ 2009թ. սպասումներին): Այսպիսով, ձեռք բերվեցին ելակետային տվյալներ և ներառվեցին վերլուծության արդյունքներում:

Ծախսերի դասակարգման վերաբերյալ դոնորների մասով տեղեկատվություն ստանալ հնարավոր չէր:

Ջրային տնտեսության ոլորտ

Վերլուծության իրականացման հետ կապված բարդություններից կարելի է հատկապես նշել աշխատավարձին ուղղվող ծախսերի և ծախսերի մեջ աշխատավարձի բաղադրիչի չափի վերաբերյալ տեղեկությունների ձեռք բերումը: Նշված ցուցանիշը սովորաբար չի ներկայացվում վիճակագրական տեղեկատուներում: Սակայն որոշ գնահատականներ տրվեցին՝ հիմնվելով խաչաձև հարցումների և ենթադրությունների վրա:

Ինչպես և առողջապահության ոլորտի պարագայում, տնտեսությունների սպառման/ծախսերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հնարավոր չէր ձեռք բերել: 2008թ. համար պահանջվող ԾԲՎ աղյուսակը լրացնելու համար 2008թ. ՕԲՎ հարցաշարում ներառվեցին հատուկ պահանջներ (և որոշ անդրադարձ 2009թ. սպասումներին)

ԳՈՐԾՆԹԱՅԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԸՆԴՀԱՅՆՈՒՄԸ

Բյուջետային ծախսերի ազդեցական և հատկացումը ծրագրերին ըստ ծրագրային բյուջետավորման սկզբունքների անհրաժեշտ, սակայն ոչ բավարար գործընթաց է՝ բյուջետային քննարկումները բարելավելու և քաղաքականության ու բյուջեի վերաբերյալ որոշումների կայացմանը աջակցելու համար:

Այս գործընթացի հնարավոր ընդլայնումները ներառում են.

1. Ծրագրերում արդյունքների մասին տեղեկատվության ընդգրկում և վերջինիս օգտագործում որպես պլանավորման և մոնիտորինգի գործիք:

Սակայն, ԾԲՎ նման ընդլայնմանը հասնելու համար անհրաժեշտ է ընտրել ուղղակի և վերջնական արդյունքների ամենահարմար ցուցանիշները: Նման ցուցանիշներն արդյունավետ օգտագործելու նպատակով նախարարությունները պետք է ուրվագծեն իրենց վերջնական և միջանկյալ նպատակները, քանակական սահմանում տան դրանց և դասակարգեն արդյունքների գնահատման քանակական և որակական հարթություններում (քանակական և որակական/ժամկետայնության ցուցանիշներ): Որպես հաջորդ փուլ, գործընթացը պահանջում է այդ ցուցանիշների ֆիլտրում այնպիսի գործոններով, ինչպիսիք են նման ցուցանիշների մոնիտորինգ իրականացնելու նախարարությունների կարողությունները:

2. ԾԲՎ հաջորդ հնարավոր ընդլայնումը ԾԲՎ արդյունքների և Օգուտի Բաշխման Վերլուծության արդյունքների համադրումն է: Հաճախ կառավարությունը մեկնարկում է և հետագայում շարունակում է իրականացնել ծանրակշիռ բյուջեներով ծրագրեր: Որոշակի սոցիալական և քաղաքական ճնշումների պատճառով նրանք ֆինանսավորում են նման ծրագրեր և իրականացնում են մոնիտորինգի գործընթացներ՝ արդյունքներին հետևելու նպատակով: Սակայն, շատ դեպքերում պակասում է նման ծրագրերի արդյունավետության գնահատականը՝ վերջնական սպառողի տեսանկյունից, օրինակ՝ բնակչության: ՕԲՎ-ն թույլ է տալիս կապել (ծրագրային բյուջետավորման գործընթացի) քաղաքականություն-բյուջե որոշումը՝ բնակչության վրա դրանց ունեցած իրական ազդեցության հետ:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆՆԵՐ

Սույն հաշվետվությունը նախատեսվում է տրամադրել համապատասխան շահառուներին, օրինակ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը, ՀՀ առողջապահության նախարարությանը, ՀՀ ջրային տնտեսության պետական կոմիտեին: Սակայն նախատեսվում է նաև Օգուտի Բաշխման Վերլուծության արդյունքների հետ համատեղ փաստաթղթի մշակում, քանի որ երկու վերլուծությունների ինտեգրումը կարող է ազդեցություն ունենալ առկա քաղաքականությունների որոշ առանցքային խնդիրների վրա:

Նախատեսվում է նաև որ ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը լրացուցիչ կողմ կհանդիսանա միասնական վերլուծության արդյունքների քննարկման ժամանակ, քանի որ այն համակարգում է երկրում սոցիալական պաշտպանության ոլորտը: Նման մտադրության պատճառն այն է, որ ներկայիս քաղաքականությունների որոշ ասպեկտներ (օրինակ՝ ավագ դպրոցների և ջրային ոլորտի սուբսիդիաների մասով) կարող են պահանջել ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության հատուկ ուշադրությունը: Ի լրումն, հաշվետվությունը նաև կներկայացվի ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը:

Բոլոր դեպքերում, տարածման ռազմավարությունը ենթադրում է, որ ԱՄՏ-ն սկզբում արդյունքները կներկայացնի քաղաքականության ամփոփման ձևով և հետո կառաջարկի կազմակերպել կլոր սեղան՝ յուրաքանչյուր ոլորտի շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ:

Նման միջամտության համար ամենահարմար ժամանակահատվածը տարվա սկիզբն է, երբ բոլոր նախարարությունները մշակում են Միջնաժամկետ Ծախսային Ծրագրի փաստաթղթերը: Այսպիսով, նշված ժամանակահատվածը իդեալական է բոլոր երեք ոլորտներում նման միջոցառումներ կազմակերպելու համար: Նախարարություններն այնուհետև կկարողանան ճշգրտել իրենց միջնաժամկետ պլանները (անհրաժեշտության դեպքում)՝ ԾԲՎ և ՕԲՎ արդյունքներին համապատասխան:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

**Հավելված Ա-1. Կրթության ոլորտի ծրագրերի վերադասակարգման աղյուսակ
(2006թ. օրինակով. Նման աշխատանք իրականացվել է նաև այլ տարիների համար, 2006-2010)**

Ծրագիր/Միջոցառում	Տարրական դպրոց	Միջին դպրոց	Ավագ դպրոց	Նախնական մասնագիտական կրթություն	Միջին մասնագիտական կրթություն	Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն	Հետբուհական մասնագիտական կրթություն	Արտավարձական կրթություն	Լրացուցիչ կրթություն	Քաղաքականության մշակում և կառավարում
Կրթության և գիտության բնագավառում պետական կառավարում										
Կրթության և գիտության նախարարության պահպանում										396,218
Տարրական, հիմնական և միջնակարգ ընդհանուր կրթություն										
Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգում	1,820,769	3,439,231	1,483,590							
Կրթական օբյեկտների շինարարություն	249,931	472,092	203,647							
Երեկոյան կրթություն	6,614	12,493	5,389							
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակություն	43,376	81,932	35,343							

շրջանակներում՝ Հանրապետության դպրոցների ինտերնետային ցանցի սպասարկում և համակարգչային սարքավորումների պահպանում՝ ծրագրի իրականացման պետական աջակցություն՝ Պրոջեքթ Հարմոնի ՀԿ-ին										
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում դպրոցականների ամառային հանգստի կազմակերպում	28,642	54,101	23,338							
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում կենտրոնացված կարգով ավարտական փաստաթղթերի, գովասանագրերի, դասամատյանների, մեդալների, ուսումնական ծրագրերի, մանկավարժական պարբերականների և ծրարների ձեռք բերում	110,576	208,866	90,099							
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության	469,384									

շրջանակներում տարրական դասարանների աշակերտներին անվճար դասագրքերով և ուսումնական գրականությամբ ապահովում									
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների վերապատրաստման նպատակով պետական աջակցություն Կրթության ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ-ին	64,445	121,730	52,511						
Հանրակրթական ուսուցում. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	169,422	320,019	138,047						
Հանրակրթական ուսուցում-այլ պետական մարմիններ	10,842,191	20,479,694	8,834,378						
Երաժշտական դպրոցներում ուսուցում	41,076	77,589	33,470						
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության շրջանակներում ՀՀ հեռավոր, սահմանամերձ, լեռնային և բարձր լեռնային բնակավայրերի պետական հանրակրթական դպրոցները մանկավարժական	11,007	20,792	8,969						

կադրերով համալրում										
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում հանրակրթական դպրոցների մանկավարժներին և դպրոցահասակ երեխաներին տրանսպորտային ծառայությունների մատուցում	8,441	15,945	6,878							
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում ռազմագիտության կաբինետների վերականգնում			5,305							
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում Դպրոցականների հանրապետական սպարտակիադիայի անցկացում ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցություն Աշխատանքային ռեզերվներ մարզական հասարակական կազմակերպությանը	9,450	17,850	7,700							

Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում Դպրոցականների հանրապետական օլիմպիադաների անցկացում ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցություն Երևանի պետական համալսարանին առընթեր Ա. Շահինյանի անվան ֆիզիկամաթեմատիկական հատուկ դպրոցին	14,733	27,829	12,005						
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության շրջանակներում Պատանի հետազոտողի և ստեղծագործողի հեռակա դպրոց ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցություն Երևանի Մխիթար Սեբաստացի կրթահամալիր ՊՈԱԿ-ին	3,182	6,011	2,593						
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության շրջանակներում պետական աջակցություն Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն ՊՈԱԿ-ին	10,078	19,036	8,212						

Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության շրջանակներում պետական աջակցություն 'Գնահատման և թեստավորման կենտրոն' ՊՈԱԿ-ին	35,456	66,973	28,890						
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության շրջանակներում 'Հանրակրթական դպրոցներում նախապատրաստական ուսուցում' ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցություն 'Երևանի Մխիթար Սեբաստացի' կրթահամալիր' ՊՈԱԿ-ին	6,880	12,996	5,606						
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության շրջանակներում պետական աջակցություն 'Երևանի Մխիթար Սեբաստացի' կրթահամալիր' ՊՈԱԿ-ին ^ա պետական այլընտրանքային մանկավարժության ծրագրերի իրականացման համար	4,427	8,362	3,607						
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացման օժանդակության									70,000

շրջանակներում Ներքին սփյուռքի դպրոցների աշակերտներին դասագրքերով ապահովում										
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում Ներքին սփյուռքի ⁸ Ջավախքի դպրոցների համար գույքի ձեռք բերում										180,000
Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում սփյուռքահայ ուսուցիչների վերապատրաստման գծով պետական պատվեր										651
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Կրթական որակի և համապատասխանության ծրագիր										
Ընթացիկ ծախսեր	377,397	712,862	307,509							
Կապիտալ ծախսեր	251,598	475,241	205,006							
Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնության կարգով տրամադրված	13,959	26,367	11,374							

նվիրաբերության միջոցների հաշվին իրականացվող ՀՀ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզերում մարզային զարգացման ծրագիր										
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երկրորդ ծրագրի շրջանակներում՝ Սոցիալական և տնտեսական փոքրամասշտաբ ենթակառուցվածքի վերականգնում կրթության ոլորտում ենթածրագիր	31,761	59,993	25,879							
”Լինսի հիմնադրամի միջոցներով իրականացվող “Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգում” ծրագիր	2,256,660	4,262,580	1,838,760							
Հատուկ ընդհանուր կրթություն										
Կրթական օբյեկտների շինարարություն	13,500	25,500	11,000							
Հատուկ կրթություն. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	288,272	544,514	234,889							
Հատուկ կրթություն. Այլ պետական մարմիններ	627,527	1,185,328	511,318							
Արտակարգ ունակություններ դրսևորած երեխաների										

հանրակրթության կազմակերպում									
Ընթացիկ ծախսեր	213,210	402,730	173,727						
Կապիտալ ծախսեր	3,654	6,903	2,978						
Արտակարգ ունակություններ դրսևորած երեխաների հանրակրթության կազմակերպում	24,300	45,900	19,800						
Արտադպրոցական դաստիարակություն									
Կրթական օբյեկտների շինարարություն							1,477,750		
Արտադպրոցական դաստիարակություն. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն							270,513		
Արտադպրոցական դաստիարակություն. այլ պետական մարմիններ							722,545		
Պետական աջակցություն՝ Տ. Ժետրոսյանի անվան շախմատի տուն՝ ՊՈԱԿ-ին							6,310		
Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթություն									
Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթություն. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն				672,745					

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթություն. Այլ պետական մարմիններ				341,741					
Միջին մասնագիտական կրթություն									
Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգում					71,000				
Միջին մասնագիտական կրթություն. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն					786,824				
Միջին մասնագիտական կրթություն. այլ պետական մարմիններ					969,732				
Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթություն									
Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննությունների կազմակերպում						10,000			
Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգում						297,000			
Ջեյթուն ուսանողական ավան՝ հիմնադրամի սուբսիդավորում						16,281			
Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթություն. ՀՀ կրթության և						3,062,215	266,280		

գիտության նախարարություն										
Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթություն. այլ պետական մարմիններ						1,295,953	112,692			
Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթություն-2006 թվականից սկսվող նոր ընդունելության մասով						216,990				
Պետական աջակցություն՝ Ակադեմիական և փոխձանաչման և շարժունության ազգային տեղեկատվական կենտրոն՝ հիմնադրամին						25,000				

Հավելված Ա-2. Առողջապահության ոլորտի ծրագրերի վերադասակարգման աղյուսակ

Ծրագրեր		Ներառված ծառայություններ	փոփոխություններ
I - Արտահիվանդանոցային ծառայություններ/ Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ	1	Առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ	
	2	Բարձր ռիսկի խմբերում ընդգրկված բնակչության մոտ հիվանդությունների հայտնաբերման, առողջության գնահատման և բուժման ծառայություններ	
	3	Հեմոդիալիզի անցկացման ծառայություններ	
	4	Նեղ մասնագիտացված բժշկական օգնության ծառայություններ	
	5	Շարունակական հսկողություն պահանջող և առանձին հիվանդությունների բուժման ծառայություններ	
	6	Օրթոդոնտոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ	
	7	Ստոմատոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ	
	8	Երեխաների ստոմատոլոգիական առաջնային կանխարգելման ծառայություններ	
	9	Շտապ բժշկական օգնության ծառայություններ	
	10	Լաբորատոր-գործիքային ածտորոշիչ ծառայություններ	
	11	Զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց փորձաքննության և բժշկական օգնության ծառայություններ	
II - Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ	1	Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ/արտահիվանդանոցային	Ներառված է Արտահիվանդանոցային ծառայություններ/ Բնակչության առողջության

		առաջնային պահպանման ծառայություններից	
	2	Մանկաբարձական բժշկական օգնության ծառայություններ/հիվանդանոցային	Ներառված է Հիվանդանոցային ծառայություններից
	3	Գինեկոլոգիական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ/հիվանդանոցային	Ներառված է Հիվանդանոցային ծառայություններից
III - Հիվանդանոցային ծառայություններ	1	Անհետաձգելի բժշկական օգնության ծառայություններ	
	2	Մոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածներին բժշկական օգնության ծառայություններ	
	3	Տուրերկույրոզի բժշկական օգնության ծառայություններ	
	4	Աղիքային և այլ ինֆեկցիոն հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ	
	5	Մեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ	
	6	Հոգեկան և նարկոլոգիական հիվանդների բժշկական օգնության ծառայություններ	
	7	Ուռուցքաբանական և արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ	
	8	Վերականգնողական բժշկական օգնության ծառայություններ	
	9	Զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց հիվանդանոցային բժշկական օգնություն և փորձաքննություններ	

	10	Թրաֆիքինգի զոհերին բժշկական օգնության ծառայություններ	
	11	Երեխաներին բժշկական օգնության ծառայություններ	
	12	Առողջապահական հաստատությունների հիմնանորոգում (ԱՆ, ՔՆ)	Այս ծրագիրը/ծառայությունը 2006 և 2007 թվականներին ներառված էր հիվանդանոցային ծառայությունների կազմում, իսկ հաջորդ տարիներին այն Հարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայությունների կազմում է ներառված
IV - Հանրային առողջապահական ծառայություններ	1	Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական ծառայություններ	
	2	Հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայություններ	
	3	Հատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման ծառայություն	
	4	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ծառայություններ	
	5	Վարակիչ հիվանդությունների օջախների ախտահանման ծառայություններ	
	6	Արյան հավաքագրման ծառայություններ	
	7	Իմունոկանխարգելման ազգային ծրագրի իրականացման ծառայություններ	
	8	Առողջապահական հաստատությունների հիմնանորոգում (Վայոց Ձորի	Միայն 2006թ.

		մարզպետարան)	
	9	ՀԲ թռչնագրիպի կանխարգելման ծրագիր	Միայն 2006թ., 2007թ.
V – Հարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ	1	Հանրապետությունից դուրս բուժման ուղեգրված հիվանդների ճանապարհածախսի փոխհատուցում	
	2	Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտություններ	
	3	Դեղաքաղաքականությունից բխող փորձագիտական և մեթոդաբանական ծառայություններ	
	4	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող առողջապահության համակարգի արդիականացման ծրագիր	
	5	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող առողջապահության համակարգի արդիականացման ծրագրում Ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր	
	6	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող թռչնագրիպին հակազդելու ծրագիր	
	7	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող թռչնագրիպին հակազդելու Ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր	
	8	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող առողջապահության համակարգի արդիականացման երկրորդ ծրագիր	
	9	Դատաբժշկական և գենետիկ ծառայություններ	
	10	Պաթանատոմիական ծառայություններ	
	11	Հաշմանդամ երեխաների բժշկական օգնության ծառայություններ	
	12	Առողջապահության համակարգի	

		զանգվածային տեղեկատվության ծառայություններ	
	13	Մասնագիտական, խորհրդատվական և կազմակերպամեթոդական աջակցության ծառայություններ	
	14	Այլ բուժօգնության և սպասարկման գծով ծառայություններ	
	15	Մարդասիրական օգնության կարգով ստացվող դեղերի և դեղագործական արտադրանքի ստացման, մաքսազերծման և բաշխման ծառայություններ	
	16	Տուբերկուլյոզի դեմ պայքարի ազգային ծրագիր	
	17	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող թոչնագրիպին հակազդելու ծրագրի համաֆինանսավորման Ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր	
	18	Մեծ Բրիտանիայի կառավարության աջակցությամբ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզերի զարգացման ծրագրեր	Ծրագիրը գործել է 2007թ., 2008թ.
	19	Ներդրումներ առողջապահական կազմակերպություններում բժշկական սարքավորումների և շտապ օգնության մեքենաների ձեռքբերման համար	Բացակայում է 2010թ.
	20	Դեղորայքի տրամադրում ամբուլատոր-պոլիկլինիկական, հիվանդանոցային բուժօգնություն ստացողներին և հատուկ խմբերում ընդգրկված անձանց	
VI – Քաղաքականության մշակում և կառավարում	1	Գործադիր իշխանության պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում	

Հավելված Ա-3. Ջրի ոլորտի ծրագրերի վերադասակարգման աղյուսակ

Ջրամատակարարման համակարգ	Ջրահեռացման համակարգ	Ոռոգման համակարգ	Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն
Համատիրությունների վրա հիմնված քաղաքային ջրամ. կառ. ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր	Մեծամորի ռեզերվային հորի կառուցում	Որոտան-Արփա-Սևան ԹՇՎ ՊՀ պահամանման ծախսեր և թունելների վերականգնման ծրագիր	Արտասահմանյան գործուղումներ
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող համայնքային զարգացման ծրագիր	Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի աջակցությամբ իրականացվող Սևանա լճի բնապահպանական ծրագիր	Գրունտային ջրերի մաքրում և որակի որոշում	ՀՀ ջրտնտեսականության կենտրոնական ապարատի համար պահպանման ծախսեր
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Երևանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վարկային ծրագիր	Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Ինժեներիա, նախագծում և պայմանագրերի վերահսկողություն» դրամաշնորհային ծրագիր	Կոլեկտորադրենաժային ցանցերի մաքրում և ընթացիկ նորոգում	Ջրային համակարգերի օգտագործման և պահպանության տեխնիկական հանձնաժողովի պահպանում
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Երևանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման վարկային ծրագրի նախապ. կանխավճարի ծրագիր	Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի աջակցությամբ իրականացվող Արմավիրի մարզում կոյուղու համակարգերի պարզարանային կայանի կառուցման վարկային ծրագիր	Կոլեկտորադրենաժային ցանցերի մաքրում և ընթացիկ նորոգում	Պահուստային ֆոնդ
Նոր Խարբերդի այգեգործական տնտեսության ջրամատակարարման	Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի աջակցությամբ	Ոռոգման համակարգերի հիմնանորոգում	Կառավարման մարմինների կողմից հայցադիմումների ներկայացման

Ջրամատակարարման համակարգ	Ջրահեռացման համակարգ	Ոռոգման համակարգ	Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն
կառուցում և բարելավում	իրականացվող Սևանա լճի բնապահպանական դրամաշնորհային ծրագիր		համար ֆինանսավորում
Երևանի «Ջրմուղկոյուղիե ՓԲԸ սուբսիդավորում	Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Հանրային մասնավոր համագործակցություն» դրամաշնորհային ծրագիր	Ոռոգման համակարգերի սուսիդավորում	Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության կողմից տրամադրած «Լոռի-ջրմուղկոյուղիե ՓԲԸ-ի կադրերի պատրաստման դրամաշնորհային ծրագիր
Հայջրմուղկոյուղի ՓԲԸ սուբսիդավորում		Համաշխ. բանկի աջակցությամբ իրականացվող Պատվարների անվտանգության ծրագիր	Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության կողմից տրամադրած «Շիրակ-ջրմուղկոյուղիե ՓԲԸ-ի կադրերի պատրաստման դրամաշնորհային ծրագիր
«Նոր Ակունք» ՓԲԸ սուբսիդավորում		Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Պատվարների անվտանգության երկրորդ ծրագիր	
Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի աջակցությամբ իրականացվող ՀՀ Շիրակի, ՀՀ Լոռու և ՀՀ Արմավիրի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի մասնավոր կառավարման հայեցակարգերի		Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող ոռոգման համակարգերի զարգացման ծրագիր	

Ջրամատակարարման համակարգ	Ջրահեռացման համակարգ	Ռոռզման համակարգ	Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն
ներդրման դրամաշնորհային ծրագիր			
Ֆրանսիական կառավարության պահուստային ֆոնդից ֆրանսիական կառավարության կողմից ԵՋՋԾ-ին տրամադրվող տեխնիկական աջակցության ծրագիր		Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Ռոռզման համակարգերի զարգացման երկրորդ ծրագիր	
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Համայնքային ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծրագիր		Կանխավճար ռոռզման զարգացման ծրագրի լրացուցիչ ֆինանսավորման նախապատրաստման և նպատակով	
Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Համայնքային ջրամատակարարման և ջրահեռացման լրացուցիչ ֆինանսավորում		Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Ռոռզման համակարգերի վերականգնման հրատապ ծրագիր	
Ասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ իրականացվող ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծրագիր		Աբու-Դաբիի Ջարգացման հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող Արփա-Սևան թունելի հիմնանորոգման ծրագիր	
Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի աջակցությամբ իրականացվող Արմավիրի մարզի մի շարք բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման վարկային ծրագիր		ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Վաղաշեն համայնքի ռոռզելի հողերի մելիորատիվ և դրենաժային ցանցերի տեխնիկական վիճակի բարելավման աշխատանքների իրականացում	
Գերմանիայի զարգացման		Ռոռզման	

Ջրամատակարարման համակարգ	Ջրահեռացման համակարգ	Ոռոգման համակարգ	Քաղաքականության մշակում և վարչարարություն
վարկերի բանկի աջակցությամբ իրականացվող Լոռու մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման վարկային ծրագիր		համակարգերի վերանորոգում Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիսի տարածաշրջանի չորացման ցանցի հիմնանորոգման աշխատանքներ	
Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի աջակցությամբ իրականացվող Շիրակի մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման վարկային ծրագիր			
Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի աջակցությամբ իրականացվող Շիրակի մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման դրամաշնորհային ծրագիր			
ՀՀ Տավուշի մարզի Կողբ գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում			
Գեղարքունիքի մարզի Լիճք համայնքի չորացման ցանցի վերանորոգում և վերակառուցում			
Ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հիմնանորոգում և կառուցում			

Հավելված Բ-1. Կրթության ոլորտի ծրագրերի դեագրեգացված աղյուսակ (միջազգային համադրությունների համար)

Կրթություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Միջնակարգ ընդհանուր կրթություն, այդ թվում	65,595,196.4	77,511,613.2	86,317,601.1	107,425,519.1	76,801,075.3
Տարրական դպրոց	18,051,920.8	22,382,146.8	23,989,314.8	29,139,323.8	22,708,287.3
Միջին դպրոց	33,211,459.2	39,046,286.5	41,747,362.6	53,838,104.9	37,704,566.8
Ավագ դպրոց	14,331,816.3	16,083,180.0	20,580,923.7	24,448,090.5	16,388,221.1
Նախնական մասնագիտական և միջին մասնագիտական կրթություն	2,842,041.5	3,508,840.4	6,751,168.0	5,636,618.7	6,679,819.0
Նախնական մասնագիտական կրթություն	1,014,485.6	1,292,177.1	2,874,658.6	2,096,833.0	2,810,037.6
Միջին մասնագիտական կրթություն	1,827,555.9	2,216,663.3	3,876,509.4	3,539,785.8	3,869,781.4
Բարձրագույն և հետբուհական կրթություն	5,302,409.3	5,498,406.1	6,838,492.3	8,018,808.6	7,878,413.2
Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն	4,923,438.2	5,175,607.2	6,277,105.4	7,418,550.8	7,226,695.8
Հետբուհական մասնագիտական կրթություն	378,971.1	322,798.9	561,386.9	600,257.8	651,717.4
Արտադպրոցական և լրացուցիչ կրթություն, այդ թվում	2,477,118.5	2,037,266.5	2,918,144.6	4,766,528.1	3,265,670.6
Արտադպրոցական կրթություն	2,477,118.5	2,037,266.5	2,146,181.3	3,491,592.4	2,313,310.6
Լրացուցիչ կրթություն	0.0	0.0	771,963.3	1,274,935.7	952,360.0
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	646,869.3	662,253.0	759,140.0	1,102,348.5	1,045,473.7
Ընդամենը կրթության ծախսեր	76,863,635.0	89,218,379.2	103,584,546.0	126,949,823.0	95,670,451.8
<i>Ընդամենը ծախսերի աճ</i>	<i>24.7%</i>	<i>16.1%</i>	<i>16.1%</i>	<i>22.6%</i>	<i>-24.6%</i>
Ընդամենը պետական ծախսեր	482,193,912.5	634,734,637.8	810,574,523.8	945,449,770.0	859,666,208.3

Կրթություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)	Annual average
Միջնակարգ ընդհանուր կրթություն	85%	87%	83%	85%	80%	84%
Նախնական մասնագիտական և միջին մասնագիտական կրթություն	4%	4%	7%	4%	7%	5%
Բարձրագույն և հետբուհական կրթություն	7%	6%	7%	6%	8%	7%
Արտադպրոցական և լրացուցիչ կրթություն, այդ թվում	3%	2%	3%	4%	3%	3%
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Ընդամենը ծախսեր	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ընդամենը պետական ծախսերում	15.94%	14.06%	12.78%	13.43%	11.13%	13.47%

Կրթություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Կապիտալ ծախսեր միջնակարգ ընդհանուր կրթության մակարդակում	17,191,974	21,944,628	25,185,091	26,938,174	2,234,939

Հավելված Բ-2 ԾԲ Աղյուսակների ներկայացում GDN դասակարգման համապատասխան

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների, – Կրթություն (3E)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ընդամենը կրթության ծախսեր	76,863,635.0	89,218,379.2	103,584,546.0	126,949,823.0	95,670,451.8
Ընթացիկ	57,784,457.6	66,148,703.6	75,113,876.6	98,308,693.9	91,803,512.6
Աշխատավարձ	47,995,961.6	55,361,674.7	63,008,426.9	80,100,140.9	74,934,324.3
Այլ	9,788,496.0	10,787,028.9	12,105,449.7	18,208,553.0	16,869,188.3
Կապիտալ	19,079,177.4	23,069,675.6	28,470,669.4	28,641,129.1	3,866,939.2
Ներքին	9,606,463.0	15,893,797.8	22,673,963.1	27,852,469.7	599,065.8
Դոնոր	9,472,714.4	7,175,877.8	5,796,706.3	788,659.4	3,267,873.4

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ ոլորտների (%) – Կրթություն (4E)

	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Ընդամենը կրթության ծախսեր	76,863,635.0	89,218,379.2	103,584,546.0	126,949,823.0	95,670,451.8
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	75.2%	74.1%	72.5%	77.4%	96.0%
Կապիտալ	24.8%	25.9%	27.5%	22.6%	4.0%
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	83.1%	83.7%	83.9%	81.5%	81.6%
Այլ	16.9%	16.3%	16.1%	18.5%	18.4%

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների – Առողջապահություն (1H)

Առողջապահություն, ՀՀ դրամ, 000	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Հիվանդանոցներ	14,611,093	16,087,668	19,111,165	23,300,013	21,198,583
Ընթացիկ	14,116,093	15,297,668	19,111,165	23,300,013	21,198,583
Աշխատավարձ	5,646,437	6,119,067	7,644,466	9,320,005	8,479,433
Այլ	8,469,656	9,178,601	11,466,699	13,980,008	12,719,150
Կապիտալ	495,000	790 000	-	-	-
Ներքին	495,000	790 000	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-
Առողջապահության կենտրոններ/ղիսպանսերներ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Կանխարգելիչ առողջապահություն	14,344,646	16,726,319	19,168,014	25,770,448	21,033,326
Ընթացիկ	14,344,646	16,726,319	19,168,014	25,770,448	21,033,326
Աշխատավարձ	10,041,252	11,708,423	13,417,609	18,039,313	14,723,328
Այլ	4,303,394	5,017,896	5,750,404	7,731,134	6,309,998
Կապիտալ	-	-	-	-	-
Ներքին	-	-	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-
Այլ առողջապահական ծառայություններ	9,723,907	12,995,640	15,283,743	15,873,863	11,862,062
Ընթացիկ	4,728,868	6,612,952	7,836,487	9,911,645	8,296,471
Աշխատավարձ	-	-	-	-	-
Այլ	4,728,868	6,612,952	7,836,487	9,911,645	8,296,471
Կապիտալ	4,995,040	6,382,687	7,447,256	5,962,218	3,565,592
Ներքին	4,995,040	6,382,687	7,447,256	5,962,218	3,565,592
Դոնոր	-	-	-	-	-
Քաղաքականության մշակում և կառավարում	730,537	844,105	910,534	1,143,287	1,080,977
Ընթացիկ	730,537	838,746	910,534	1,143,287	1,080,977
Աշխատավարձ	466,623	624,510	817,801	1,039,745	996,236
Այլ	263,914	214,237	92,734	103,542	84,742
Կապիտալ	-	5,359	-	-	-
Ներքին	-	5,359	-	-	-
Դոնոր	-	-	-	-	-

Ընթացիկ և կապիտալ ծախսեր ըստ մակարդակների , (%) – Առողջապահություն (2H)

Առողջապահություն	2006	2007	2008	2009 (բյուջե)	2010 (կանխ)
Հիվանդանոցներ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	96,6	95,1	100	100	100
Կապիտալ	3,4	4,9	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	40	40	40	40	40
Այլ	60	60	60	60	60
Առողջապահության կենտրոններ/ղիսպանսերներ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Կանխարգելիչ առողջապահություն					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100	100	100	100	100
Կապիտալ	0	0	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	70	70	70	70	70
Այլ	30	30	30	30	30
Այլ առողջապահական ծառայություններ					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	48,6	50,9	51,3	62,4	69,9
Կապիտալ	51,4	49,1	48,7	37,6	30,1
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	0	0	0	0	0
Այլ	100	100	100	100	100
Քաղաքականության մշակում և կառավարում					
Ընդամենի %					
Ընթացիկ	100	99,4	100	100	100
Կապիտալ	0	0,6	0	0	0
Ընթացիկի %					
Աշխատավարձ	63,9	74,5	89,8	90,9	92,2
Այլ	36,1	25,5	10,2	9,1	7,8

Հավելված Գ. Պետական բյուջեի առողջապահության ծրագրերը/ծառայությունները

I. Արտահիվանդանոցային ծառայություններ/ Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ

1. Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ
2. Բարձր ռիսկի խմբերում ընդգրկված բնակչության մոտ հիվանդությունների հայտնաբերման, առողջության գնահատման և բուժման ծառայություններ
3. Հեմոդիալիզի անցկացման ծառայություններ
4. Նեղ մասնագիտացված բժշկական օգնության ծառայություններ
5. Շարունակական հսկողություն պահանջող և առանձին հիվանդությունների բուժման ծառայություններ
6. Օրթոդոնտոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ
7. Ստոմատոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ
8. Երեխաների ստոմատոլոգիական առաջնային կանխարգելման ծառայություններ
9. Շտապ բժշկական օգնության ծառայություններ
10. Լաբորատոր-գործիքային ածտորոշիչ ծառայություններ
11. Զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց փորձաքննության և բժշկական օգնության ծառայություններ

II. Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ

1. Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության ծառայություններ/արտահիվանդանոցային
2. Մանկաբարձական բժշկական օգնության ծառայություններ/հիվանդանոցային
3. Գինեկոլոգիական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ/հիվանդանոցային

III. Հիվանդանոցային ծառայություններ

1. Անհետաձգելի բժշկական օգնության ծառայություններ
2. Սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածներին բժշկական օգնության ծառայություններ
3. Տուբերկուլոզի բժշկական օգնության ծառայություններ
4. Աղիքային և այլ ինֆեկցիոն հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ
5. Սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ

6. Հոգեկան և նարկոլոգիական հիվանդների բժշկական օգնության ծառայություններ
7. Ուռուցքաբանական և արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ
8. Վերականգնողական բժշկական օգնության ծառայություններ
9. Զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց հիվանդանոցային բժշկական օգնություն և փորձաքննություններ
10. Թրաֆիքինգի զոհերին բժշկական օգնության ծառայություններ
11. Երեխաներին բժշկական օգնության ծառայություններ
12. Առողջապահական հաստատությունների հիմնանորոգում (ԱՆ, ՔՆ)

IV. Հանրային առողջապահական ծառայություններ

1. Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական ծառայություններ
2. Հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայություններ
3. Հատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման ծառայություն
4. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ծառայություններ
5. Վարակիչ հիվանդությունների օջախների ախտահանման ծառայություններ
6. Արյան հավաքագրման ծառայություններ
7. Իմունոկանխարգելման ազգային ծրագրի իրականացման ծառայություններ
8. Առողջապահական հաստատությունների հիմնանորոգում (Վայոց Ձորի մարզպետարան)
9. ՀԲ թոչնագրիպի կանխարգելման ծրագիր

V. Հարբժշկական ծառայություններ և այլ աջակից ծառայություններ

1. Հանրապետությունից դուրս բուժման ուղեգրված հիվանդների ճանապարհաձախսի փոխհատուցում
2. Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտություններ
3. Դեղաքաղաքականությունից բխող փորձագիտական և մեթոդաբանական ծառայություններ
4. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող առողջապահության համակարգի արդիականացման ծրագիր
5. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող առողջապահության համակարգի արդիականացման ծրագրում Ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր
6. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող թոչնագրիպին հակազդելու ծրագիր
7. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող թոչնագրիպին հակազդելու Ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր
8. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող առողջապահության համակարգի արդիականացման երկրորդ ծրագիր
9. Դատաբժշկական և գենետիկ ծառայություններ
10. Պաթանատոմիական ծառայություններ
11. Հաշմանդամ երեխաների բժշկական օգնության ծառայություններ
12. Առողջապահության համակարգի զանգվածային տեղեկատվության ծառայություններ

13. Մասնագիտական, խորհրդատվական և կազմակերպամեթոդական աջակցության ծառայություններ
14. Այլ բուժօգնության և սպասարկման գծով ծառայություններ
15. Մարդասիրական օգնության կարգով ստացվող դեղերի և դեղագործական արտադրանքի ստացման, մաքսագերծման և բաշխման ծառայություններ
16. Տուբերկուլյոզի դեմ պայքարի ազգային ծրագիր
17. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող թռչնագրիպին հակազդելու ծրագրի համաֆինանսավորման Ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր
18. Մեծ Բրիտանիայի կառավարության աջակցությամբ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզերի զարգացման ծրագրեր
19. Ներդրումներ առողջապահական կազմակերպություններում բժշկական սարքավորումների և շտապ օգնության մեքենաների ձեռքբերման համար
20. Դեղորայքի տրամադրում ամբուլատոր-պոլիկլինիկական, հիվանդանոցային բուժօգնություն ստացողներին և հատուկ խմբերում ընդգրկված անձանց

VI. Առողջապահության քաղաքականության ձևավորում

1. Գործադիր իշխանության պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում